

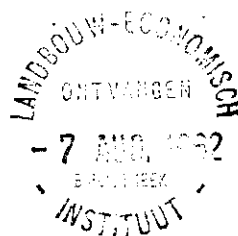
KOSTPRIJZEN VAN CONSUMPTIEËIEREN

Voorcalculatie 1961/62

Rapport No. 397

L1

3978

Afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek Landbouw

82797-je 1961-62

62/1049

INHOUDSOPGAVE

Blz.

WOORD VOORAF

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN	9
HOOFDSTUK I DE DOCUMENTATIE VAN HET ONDERZOEK	15
HOOFDSTUK II SAMENSTELLING VAN DE PLUIMVEESTAPEL	18
§ 1. De leeftijdsopbouw van de pluimveestapel	18
§ 2. Kuikenbezetting	23
§ 3. Aantal verkochte hennen	23
HOOFDSTUK III TOELICHTING OP DE BEREKENDE KOSTEN EN OPBRENGSTEN	24
§ 1. Algemeen	24
§ 2. Arbeidskosten	24
§ 3. Beloning voor bedrijfsleiding	27
§ 4. Voederkosten	27
§ 5. Kosten eendagskuike	35
§ 6. Kosten hokken, afrastering en uitloop	36
§ 7. Rente pluimveestapel	38
§ 8. Overige kosten	38
§ 9. Verkocht pluimvee	39
§ 10. Overige opbrengsten	40
§ 11. Eierproduktie per hen	40
BIJLAGE I Theoretische berekening van de kostprijs per ei per gebied bij pluimveestapels van verschillende omvang en bij gelijke arbeidsefficiency	44
BIJLAGE II Theoretische berekening van de produktiekosten voor de verschillende categorieën dieren en het noodzakelijke legpercentage in relatie tot de voederprijs en de eierprijs	45
BIJLAGE III Gemiddelde uitkomsten volgens de bedrijfsboekhoudingen Boekjaren 1956/57 t/m 1960/61	49
BIJLAGE IV Verloop van de pluimveestapel	53
BIJLAGE V Opfokresultaten met gesexede kuikens tot 5 maanden (sterfte en selectie in procenten van het begin-aantal)	54
BIJLAGE VI Aantal omgerekende kuikens per gemiddeld 100 hennen per jaar - voorcalculatie 1961/62	55

INHOUD VAN DE TABELLEN EN GRAFIEKEN

Blz.

A. TABELLEN

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN

Tabel 1	Kostprijzen van consumptieëieren - voorcalculatie 1961/62	10
2	Beginaantal hennen per 1 oktober in % van aantal gemiddeld aanwezige hennen	11
3	Resultaten bij verschillende jaarprijzen van eieren - voorcalculatie 1961/62	11
4	Gemiddelde uitkomsten volgens de bedrijfsboek- houdingen	12

HOOFDSTUK I

Tabel 5	Aantal bedrijven per gebied	16
6	Aantal leghennen volgens C.B.S. en het aantal L.E.I.-bedrijven in procenten van het totaal	17

HOOFDSTUK II

Tabel 7	Schematisch verloop van de pluimveestapel - voorcalculatie 1961/62	20
8	Schematische opbouw van de constante pluimvee- stapel. Oostelijk zandgebied en Utrecht - voorcalculatie 1961/62	21
9	Berekening van het beginaantal jonge hennen van 5 maanden. Oostelijk zandgebied en Utrecht - voorcalculatie 1961/62	22
10	Gemiddeld aantal hennen per boekjaar (oktober t/m september) - voorcalculatie 1961/62	22
11	Verloop opfok gesexte kuikens tot jonge hennen van 5 maanden - voorcalculatie 1961/62	23
12	Aantal verkochte hennen - voorcalculatie 1961/62	23

HOOFDSTUK III

Tabel 13	Gemiddelde pluimveebezetting per bedrijf	24
14	Arbeidskosten per 100 hennen - voorcalculatie 1961/62	26
15	Totaal krachtvoerdersverbruik per hen (met inbegrip van het voederverbruik voor de opfok)	27
16	Krachtvoerdersverbruik in kg per leggen en per kuiken	29
17	Totaal krachtvoerdersverbruik in kg per 100 hennen (met inbegrip van het voederverbruik voor de opfok) - voorcalculatie 1961/62	29
18	Procentuele verdeling van het krachtvoerdersverbruik naar voedersoort	30
19	Verbruikersprijzen per 100 kg volgens de boekhou- dingen	31
20	Vergelijkingsbasis voor de prijzen van krachtvoeder	31

Tabel	21	Verhoudingscijfers voor de betaalde krachtvoederprijzen volgens bedrijfsboekhoudingen en L.E.I.-statistiek (Prijzen volgens L.E.I.-statistiek = 100)	32
	22	Prijzen aangekochte voedermiddelen per 100 kg - voorcalculatie 1961/62	33
	23	Overige voedermiddelen in gld. per 100 hennen	34
	24	Voederkosten per gemiddeld 100 hennen met inbegrip van opfok - voorcalculatie 1961/62	35
	25	Betaalde prijs en kosten eendagskuikens per 100 hennen	36
	26	Hokruimte in m ² en kosten voor afschrijving en rente van hokken per 100 hennen	36
	27	Overige kosten voor hokken en uitloop in gld. per 100 hennen	37
	28	Overige kosten per 100 hennen	38
	29	Opbrengstprijzen bij verkoop in gld. per stuk	39
	30	Overige opbrengsten per 100 hennen	40
	31	Eierproduktie per hen	41

B. GRAFIEKEN

Grafiek	1	Eierproduktie en arbeidsinkomen per hen. Zuidelijk zandgebied - boekjaar 1960/61	14
	2	Eierproduktie per hen en nettokosten per 100 eieren. Zuidelijk zandgebied - boekjaar 1960/61	14
	3	Normuren per leggen (met inbegrip van opfok)	25
	4	Verband tussen het voederverbruik per hen en het aantal kuikens per hen. Zuidelijk zandgebied - boekjaar 1960/61	28

WOORD VOORAF

Het overgrote deel van de in Nederland geproduceerde consumptie-eieren is afkomstig van de kippen welke op de gemengde bedrijven op zandgronden worden gehouden. De betekenis die de kippenhouderij voor de inkomsten van de boer heeft, brengt mede dat zowel bij beleidsorganen, de Rijksvoorlichtingsdienst en het bedrijfsleven een voortdurende belangstelling bestaat voor de rentabiliteit en voor de ontwikkeling in de kostenstructuur van de kippenhouderij op juist dit bedrijfstype.

In afwijking tot voorgaande rapporten is niet een landelijke berekening opgesteld doch een drietal berekeningen voor de voornaamste produktiegebieden.

Het concept van dit rapport is getoetst aan het oordeel van een Commissie van Advies, waarin de volgende heren zitting hadden:

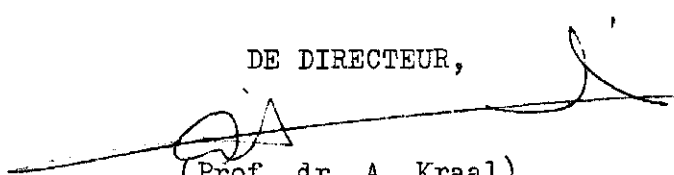
ir. A.J. van der Vliert (voorzitter)	Rijkspluimveeteeltconsulent	Hoogeveen
ir. J.P. Cornelissen	Instituut voor Moderne Veevoeding "De Schothorst" C.L.O.-controle	Hoogland
J. van Herten	pluimveehouder	Beegden (L)
C. Hey	pluimveehouder	Ede
H.G. Kok	hoofdinspecteur Technische Dienst van het Produktschap voor Pluimvee en Eieren	Vught
K. Smulders	pluimveehouder	Hoogeloan
J.M. Verkuil	pluimveehouder	Woudenberg
E. Zandbergen	pluimveehouder	Voorthuizen

Van de waardevolle opmerkingen van de commissie is dankbaar gebruik gemaakt.

Het rapport is samengesteld door J. Hoornweg van de afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek Landbouw.

's-Gravenhage, juli 1962

DE DIRECTEUR,

(Prof. dr. A. Kraal)

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN

Dit rapport bevat uitvoerige berekeningen over de produktiekosten van eieren en de rentabiliteit van de pluimveehouderij op bedrijven met een pluimveestapel van 200 tot 600 leghennen per jaar. De bedrijven zijn gemengde bedrijven, hoofdzakelijk gelegen op zandgrond.

Dit jaar zijn voor de eerste maal drie verschillende gebieden onderscheiden: a. Oostelijk zandgebied en Utrecht;

b. Zuidelijk zandgebied;

c. Overige gebieden.

Produktiekosten van consumptieëieren (voorcalculatie 1961/62)

In tabel 1 zijn de gespecificeerde kosten per 100 hennen en de kostprijs per consumptieëi vermeld. De gemiddelde omvang van de pluimveestapel per bedrijf varieert van gebied tot gebied. De verschillen in de arbeidskosten per 100 hennen volgens tabel 1 worden hierdoor gedeeltelijk verklaard.

Bij de beoordeling van de hoogte van de verschillende kosten moet men zich bewust zijn, dat deze zijn omgerekend per 100 gemiddeld aanwezige hennen. In de praktijk rekent men namelijk vaak met het beginaantal, waarbij men bovendien het oog heeft op dieren van een zelfde generatie. De leeftijdsopbouw van de pluimveestapel en de kuikenaankopen zijn in de volgende berekeningen zodanig gekozen, dat van jaar tot jaar de pluimveebezetting gelijk blijft.

Tabel 1

KOSTPRIJZEN VAN CONSUMPTIEEIEREN
Voorcalculatie 1961/62

Toe- lich- ting op blz.		Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
	Pluimveebezetting per jaar	ca. 450 st.	ca. 550 st.	ca. 420 st.
Kosten per gemiddeld 100 hennen:				
		gld.	gld.	gld.
24	Arbeidskosten	505	409	529
27	Beloning voor bedrijfsleiding	50	50	50
27	Voederkosten	2038	1897	2101
35	Kosten eendagskuikens	117	121	125
36	Kosten hokken, afrastering en uitloop	104	103	117
38	Rente pluimveestapel	35	35	35
38	Kosten dierenarts	9	15	10
38	Strooisel	24	25	24
38	Elektriciteit, brandstof en water	25	28	32
38	Kosten kleingereedschap	9	12	9
38	Diverse kosten	5	7	9
	Brutokosten per 100 hennen	2921	2702	3041
	Aftrekposten:			
39	verkocht pluimvee	217	202	222
40	overige opbrengsten	19	15	15
	totaal aftrekposten	236	217	237
	Nettokosten per 100 hennen	2685	2485	2804
Eierproduktie per hen		211 st.	217 st.	216 st.
Kostprijs per ei:				
a. met inbegrip van arbeidsbeloning		12,7 ct.	11,5 ct.	13,- ct.
b. zonder arbeidsbeloning		10,1 ct.	9,3 ct.	10,3 ct.

Ter oriëntering zijn in bijlage I, in afwijking van de gemiddelde kostprijzen per ei per gebied volgens tabel 1, berekeningen opgesteld voor een afzonderlijk bedrijf met een pluimveebezetting van resp. 400, 500 en 600 gemiddeld aanwezige hennen per jaar.

Afhankelijk van de sterfte in de verschillende leeftijdsgroepen en de scherpte van de selectie verschilt het beginaantal per 100 gemiddeld aanwezige hennen en de leeftijdsopbouw van de pluimveestapel van gebied tot gebied, zoals in tabel 2 is aangegeven.

Tabel 2

BEGINAANTAL PER 1 OKTOBER IN PROCENTEN VAN AANTAL
GEMIDDELD AANWEZIGE HENNEN

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Eerstelegshennen (leeftijd ca. 8 mnd.)	93	92	93
Oudere hennen (leeftijd ca. 20 mnd.)	38	40	37
Totaal	131	132	130

In tabel 3 is bij verschillende eierprijzen (gemiddelde jaar-
prijzen) een overzicht gegeven van de winst of verlies per 100 hennen, het
arbeidsinkomen per 100 hennen en het arbeidsinkomen per volwaardig man-
uur.

Ter nadere informatie is in bijlage II nog een overzicht gegeven
van de hoogte van de kosten voor de verschillende categorieën hennen;
opfokkosten van kuikens (0-5 mnd.), kosten van eerstelegshennen (5-17 mnd.),
en kosten van oudere hennen (17 mnd. en ouder). In deze bijlage is boven-
dien een berekening gegeven van het legpercentage, dat nodig is om bij
verschillende niveaus van eierprijzen en voederprijzen de voederkosten
volledig uit de eieropbrengsten vergoed te krijgen.

Tabel 3

RESULTATEN BIJ VERSCHILLENDE JAARPRIJZEN VAN DE EIEREN
Voorcalculatie 1961/62

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
	gld.	gld.	gld.
I. Winst/verlies per hen bij een gemiddelde jaarprijs van			
10 ct. per ei	% 5,75	% 3,15	% 6,44
11 ct. per ei	% 3,64	% 0,98	% 4,28
12 ct. per ei	% 1,53	1,19	% 2,12
II. Arbeidsinkomen per hen bij een gemiddelde jaarprijs van			
10 ct. per ei	% 0,25	1,44	% 0,65
11 ct. per ei	1,86	3,61	1,51
12 ct. per ei	3,97	5,78	3,67
III. Arbeidsinkomen per in rekening gebracht volwaardig manuur bij een gemiddelde jaarprijs van			
10 ct. per ei	% 0,12	0,85	% 0,30
11 ct. per ei	0,89	2,12	0,69
12 ct. per ei	1,89	3,40	1,67

% = verlies

Gemiddelde uitkomsten volgens de bedrijfsboekhoudingen over de jaren 1956/57 t/m 1960/61

Tabel 4 geeft een samenvatting van de gemiddelde uitkomsten volgens de bedrijfsboekhoudingen. In bijlage III is hiervan een gedetailleerd overzicht gegeven.

De jaren 1957/58 en 1960/61 geven in het algemeen zeer goede uitkomsten te zien. Het arbeidsinkomen per hen is in deze jaren het hoogste. In de reeks van jaren is een daling in de nettokosten per 100 eieren (zonder beloning voor arbeid en bedrijfsleiding) te constateren. Deze daling wordt grotendeels veroorzaakt door een stijging van de eierproductie per hen en een daling van de voerprijzen.

Tabel 4

GEMIDDELDE UITKOMSTEN VOLGENS DE BEDRIJFSBOEKHOUDINGEN

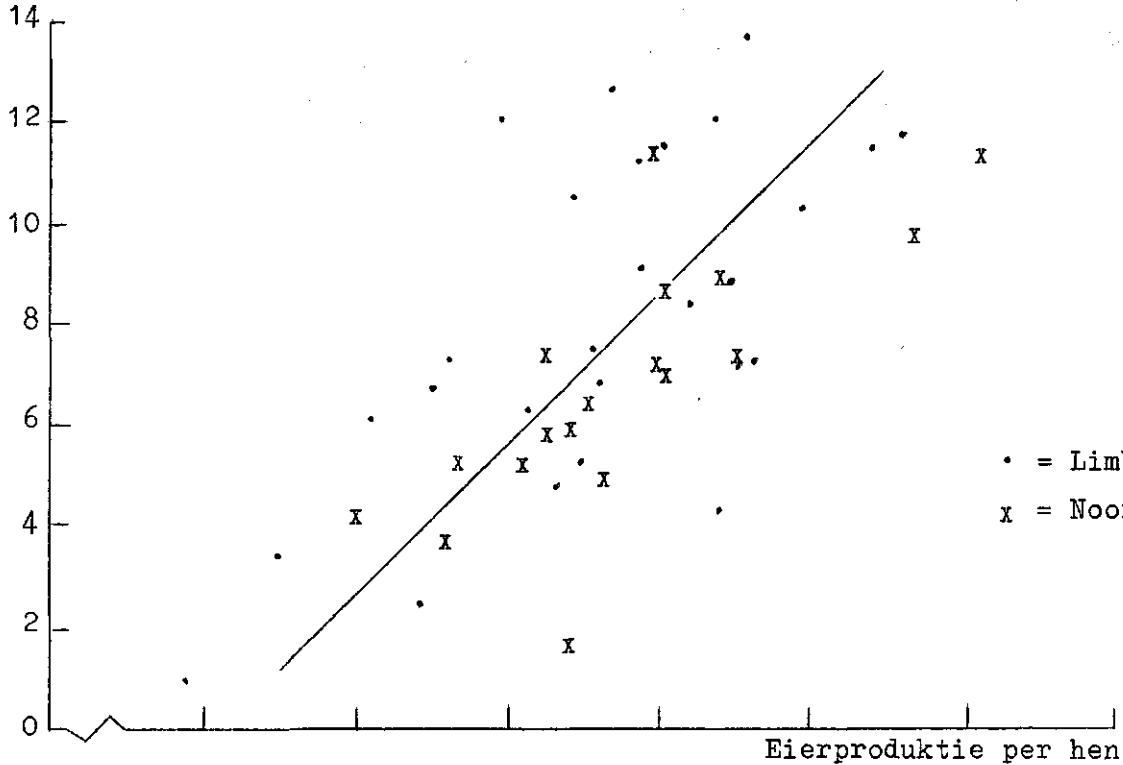
	Eier- produktie per hen	Nettokosten per 100 eieren (zonder ar- beidskosten)	Gemiddelde opbrengst- prijs per 100 eieren	Arbeids- inkomen per hen
	st.	gld.	gld.	gld.
<u>Oostelijk zandgebied</u>				
<u>en Utrecht</u>				
Boekjaar 1956/57	207	10,14	12,04	4,02
" 1957/58	206	9,50	13,17	7,57
" 1958/59	213	9,13	11,06	4,10
" 1959/60	213	9,15	11,31	4,60
" 1960/61	210	8,80	11,76	6,21
<u>Zuidelijk zandgebied</u>				
Boekjaar 1956/57	218	9,06	11,91	6,22
" 1957/58	223	8,46	12,83	9,74
" 1958/59	218	8,33	10,76	5,29
" 1959/60	222	8,14	11,16	6,69
" 1960/61	214	8,14	11,56	7,32
<u>Overige gebieden</u>				
Boekjaar 1956/57	204	10,35	12,17	3,71
" 1957/58	214	9,55	13,33	8,10
" 1958/59	216	9,40	11,25	3,98
" 1959/60	220	9,22	11,47	4,95
" 1960/61	215	9,04	12,01	6,38

De opbrengstprijzen fluctueren van jaar tot jaar. Het vrij hoge arbeidsinkomen per hen in 1957/58 is vooral een gevolg van de goede opbrengstprijzen in dat jaar.

In de grafieken 1 en 2 is als voorbeeld de spreiding gegeven van het arbeidsinkomen per hen en de kostprijs per ei (zonder arbeidsbeloning) ten opzichte van de eierproduktie per hen in 1960/61 voor de onderzochte bedrijven in het Zuidelijk zandgebied. Uit deze grafieken blijkt tevens de belangrijkheid van een hoge eierproduktie per hen.

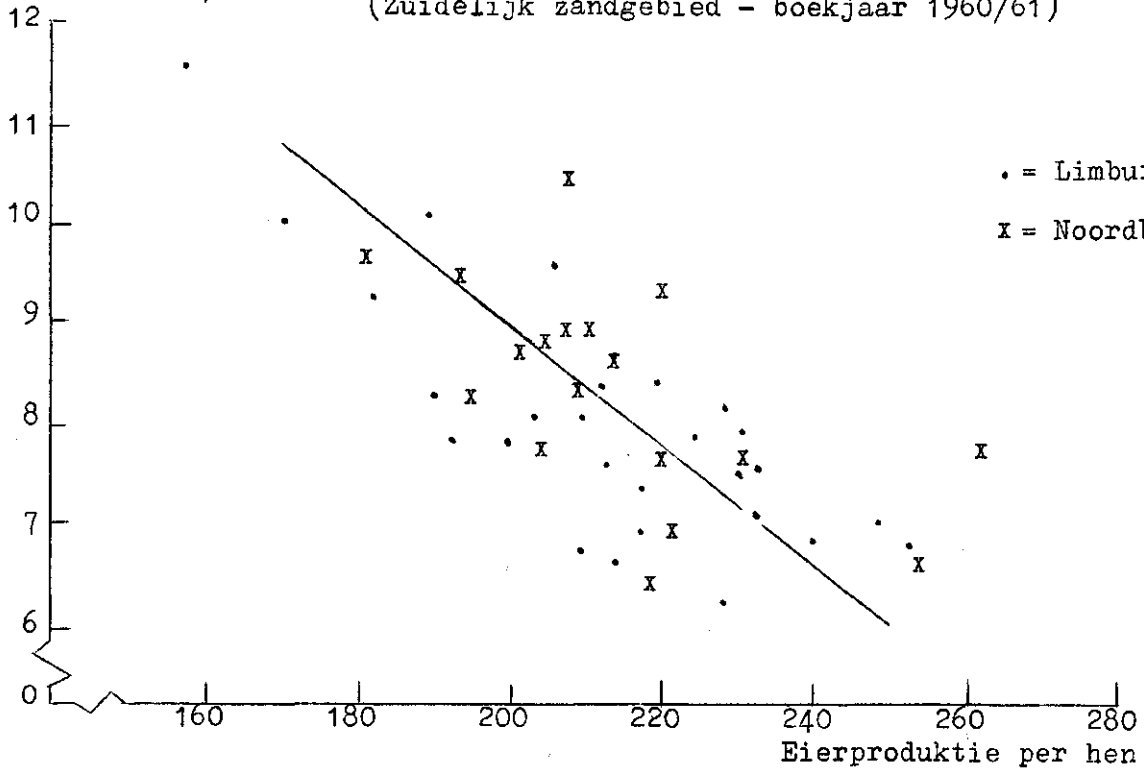
EIERPRODUKTIE EN ARBEIDSINKOMEN PER HEN
(Zuidelijk zandgebied - boekjaar 1960/61)

Arbeidsinkomen
in gld. per hen

Nettokosten in gld.
per 100 eieren
(zonder arbeid)

EIERPRODUKTIE PER HEN EN NETTOKOSTEN PER 100 EIEREN
(Zuidelijk zandgebied - boekjaar 1960/61)

HOOFDSTUK I

DE DOCUMENTATIE VAN HET ONDERZOEK

Evenals bij de andere kostprijsberekeningen zijn ook de in het onderzoek van de produktiekosten van consumptieëieren betrokken bedrijven door keuzecommissies gekozen. De min of meer gespecialiseerde bedrijven met een vrij grote omvang van de pluimveestapel, die in 1960 door het L.E.I. in administratie zijn genomen, zijn dus bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. De resultaten van deze bijzondere groepen bedrijven zullen in een afzonderlijke publikatie worden behandeld.

In tegenstelling tot voorgaande jaren is het niet mogelijk geweest eveneens berekeningen op te stellen voor broedeieren op de vermeerderingsbedrijven. Het aantal deelnemende bedrijven is hiervoor in de laatste jaren te gering geworden. Een bijkomende factor is hier de verdergaande specialisatie op de vermeerderingsbedrijven, waarbij of broedeieren voor legdoeleinden of broedeieren voor slachtdoeleinden worden geproduceerd. Gezien de belangrijkheid van de kosten van het kuiken voor de kuikenmesterij wordt thans bij de bedrijfskeuze voor de vermeerderingsbedrijven de nadruk gelegd op bedrijven met een produktie van broedeieren voor slachtdoeleinden. In het kader van het onderzoek naar de produktiekosten van slachtkuikens zullen de resultaten van deze vermeerderingsbedrijven worden gebruikt. Er wordt naar gestreefd om in de toekomst ook voor de vermeerderingsbedrijven met een eierproduktie voor legdoeleinden weer een voldoende aantal bedrijven in administratie te hebben ten einde inzicht te geven in de produktiekosten van deze broedeieren.

Bij de berekening van de produktiekosten van consumptieëieren is dit jaar voor de eerste maal onderscheid gemaakt in een aantal gebieden. Dit vereiste een verdere bewerking van de documentatiegegevens over de jaren 1956/57 t/m 1958/59. Het documentatiemateriaal kon ten opzichte van de voorgaande berekeningen in Rapport No. 364 worden aangevuld met de uitkomsten van de bedrijven over de jaren 1959/60 en 1960/61.

De berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de resultaten van de pluimveehouderij op gemengde bedrijven, waarop uitsluitend voor de pluimveehouderij een administratie is bijgehouden. De bij het onderzoek onderscheiden gebieden en het aantal bij het onderzoek betrokken bedrijven, gespecificeerd naar provincie en gebied, zijn gegeven in tabel 5.

Tabel 5

AANTAL BEDRIJVEN PER GEBIED

	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>					
Drenthe en Overijssel	30	37	38	37	46
Gelderland	39	31	27	24	29
Utrecht	14	10	13	14	16
Totaal	83	78	78	75	91
<u>Zuidelijk zandgebied</u>					
Noordbrabant	22	24	27	22	19
Limburg	21	17	22	29	27
Totaal	43	41	49	51	46
<u>Overige gebieden</u>					
Groningen en Friesland	27	22	20	26	31
Noordholland, Zuidholland en Zeeland	16	25	20	24	19
Totaal	43	47	40	50	50

Opgemerkt kan worden, dat de aantallen bedrijven voor Gelderland en Noordbrabant in verhouding tot de aantallen leghennen in deze gebieden volgens C.B.S.-telling te laag zijn. In tabel 6 is een vergelijking gemaakt tussen de leghennen volgens het C.B.S. in 1958 t/m 1960 en het aantal L.E.I.-bedrijven in deze periode.

Tabel 6

AANTAL LEGHENNEN VOLGENS HET C.B.S. EN HET AANTAL L.E.I.-BEDRIJVEN IN
PROCENTEN VAN HET TOTAAL

	Aantal leghennen C.B.S.-telling	Aantal L.E.I.- bedrijven
	1958 t/m 1960	1958/59 t/m 1960/61
	%	%
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>		
Drenthe	4	8
Overijssel	13	15
Gelderland	32	15
Utrecht	5	8
Totaal	54	46
<u>Zuidelijk zandgebied</u>		
Noordbrabant	22	11
Limburg	14	15
Totaal	36	26
<u>Overige gebieden</u>		
Groningen en Friesland	4	15
Noordholland, Zuidholland en Zeeland	6	13
Totaal	10	28
Totaal Nederland	100	100

Op grond van de verdeling van het totale aantal leghennen in Nederland over de verschillende provincies volgens tabel 6 zijn de gemiddelde uitkomsten van de onderzochte L.E.I.-bedrijven aangepast. Hiertoe zijn bij de bepaling van de uitkomsten per gebied de resultaten van de groepen bedrijven in Gelderland en Noordbrabant met een wegingsfactor twee in het gemiddelde opgenomen.

Voor de gebieden, waar de pluimveehouderij naar verhouding van weinig betekenis is, wijken de verhoudingen tussen de aantallen L.E.I.-bedrijven en het totale aantal leghennen in het gebied eveneens af.

Dit hangt samen met de behoefte om voor bedrijfsstudie en voorlichting een zodanig aantal bedrijven in administratie te hebben, dat ook voor deze gebieden over betrouwbare gemiddelde cijfers kan worden beschikt.

HOOFDSTUK II

SAMENSTELLING VAN DE PLUIMVEESTAPEL

§ 1. De leeftijdsopbouw van de pluimveestapel

De berekeningen zijn gebaseerd op een zodanige opbouw van de pluimveestapel, dat van jaar tot jaar de omvang van de pluimveestapel op een gelijk niveau gehandhaafd blijft. Dit houdt in, dat jaarlijks slechts zoveel kuikens worden aangekocht als voor de vervanging van de in de loop van het jaar door sterfte of selectie van het bedrijf afgevoerde dieren nodig is.

Op de bij het onderzoek betrokken bedrijven zijn echter in vele gevallen meer kuikens aangeschaft dan voor de instandhouding van de pluimveestapel nodig geweest zou zijn. Er heeft namelijk een uitbreiding plaatsgehad. Hierdoor wijkt niet alleen de omvang van de kuikenaankopen maar ook de leeftijdsopbouw van de pluimveestapel op de bedrijven af van die, welke zou hebben geresulteerd uit een op handhaving van dezelfde bedrijfsomvang gericht beleid.

Voor sommige kosten- en opbrengstenbestanddelen, die nauw samenhangen met de opbouw van de pluimveestapel, kunnen de berekeningen ook niet zonder meer worden gebaseerd op de rechtstreeks aan de boekhoudingen ontleende cijfers per 100 gemiddeld aanwezige hennen. Behalve voor de kwantificering van de kuikenaankopen geldt dit voor de afzet van slachtkippen, de eierproduktie en het voederverbruik.

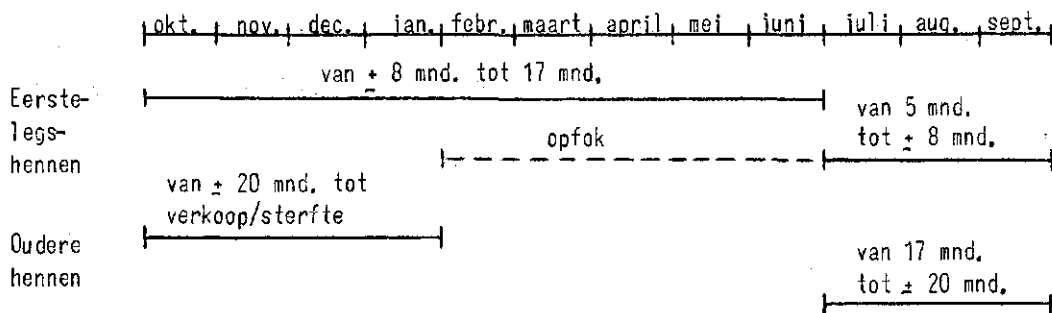
Voor de waardering van deze kosten en opbrengsten is een verdergaande detaillering nodig van de gegevens in de bedrijfsboekhouding naar de verschillende categorieën van dieren.

Een moeilijkheid is, dat de bedrijfsboekhouding gegevens oplevert over dieren met een verschillend geboortjaar. Wel is een onderscheid gemaakt tussen eerstelegshennen (leeftijd 5-17 mnd.) en oudere hennen (leeftijd 17 mnd. en ouder). Hierdoor is het toch mogelijk de verschillende leeftijdsklassen te splitsen.

Ter verduidelijking zij hierbij opgemerkt, dat de bedrijfsboekhouding betrekking heeft op het bedrijfsgebeuren dat zich afspeelt binnen één boekjaar. Het boekjaar loopt van 1 oktober t/m 30 september.

De overgang van de dieren van de ene categorie naar de andere in de loop van het boekjaar is, grafisch voorgesteld, als volgt te schetsen.

BOEKJAAR

Op grond van het beschikbare cijfermateriaal wordt bij de uitwerking van de gedetailleerde opbouw van de pluimveestapel onderscheid gemaakt in de volgende categorieën dieren;

eerstelegshennen: a. de aanwezige eerstelegshennen aan het begin van het boekjaar met een leeftijd van ca. 8 maanden tot een leeftijd van 17 maanden;

b. de leghennen verkregen uit de opfok met een leeftijd van 5 tot ca. 8 maanden aan het einde van het boekjaar.

oudere hennen : a. de aanwezige oudere leghennen aan het begin van het boekjaar met een leeftijd van ca. 20 maanden tot het moment van verkoop/sterfte;

b. de oudere leghennen die in de loop van het boekjaar 17 maanden oud zijn tot een leeftijd van ca. 20 maanden aan het einde van het boekjaar.

De onder a genoemde categorieën dieren zijn aan het begin van het boekjaar aanwezig, dit is per 1 oktober. De onder b genoemde categorieën dieren gaan in de loop van het boekjaar tot deze categorieën behoren en vormen het uitgangsmateriaal aan het begin van het volgende boekjaar.

De omvang van de kuikenaankopen per 100 gemiddeld aanwezige hennen en de gemiddelde leeftijdsopbouw van de pluimveestapel, die behoren bij een handhaving van een gelijke omvang voor de pluimveestapel gericht beleid, zijn afhankelijk van de sterfte en de scherpte van de selectie in de verschillende leeftijdsgroepen.

Om hierin een inzicht te verkrijgen, is met behulp van de bedrijfsboekhoudingen bepaald, hoe gedurende het boekjaar het verloop van het aantal aanwezige hennen is geweest in de hierboven onderscheiden categorieën. In bijlage IV is dit weergegeven.

Indien wordt uitgegaan van een aantal van x opgefokte jonge hennen op een leeftijd van 5 maanden, dan kan het verloop van deze hennen in een aantal boekjaren op grond van de gegevens van bijlage IV schematisch als volgt worden voorgesteld. Het boekjaar loopt hierbij dus van 1 oktober t/m 30 september.

Tabel 7

SCHEMATISCH VERLOOP VAN DE PLUIMVEESTAPEL
Voorcalculatie 1961/62

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
<u>1e boekjaar</u>			
Opgefokt tot 5 maanden	x	x	x
Uitval in het boekjaar	$\frac{0,07 \text{ x}}{\text{ (7%)}}$	$\frac{0,08 \text{ x}}{\text{ (8%)}}$	$\frac{0,06 \text{ x}}{\text{ (6%)}}$
Aantal ca. 8 maanden oud			
aan einde boekjaar	0,93 x	0,92 x	0,94 x
<u>2e boekjaar</u>			
a. Beginaantal eerstelegshennen			
van ca. 8 maanden oud	0,93 x	0,92 x	0,94 x
Uitval in het boekjaar tot een			
leeftijd van 17 maanden	$\frac{0,42 \text{ x}}{\text{ (45%)}}$	$\frac{0,41 \text{ x}}{\text{ (45%)}}$	$\frac{0,42 \text{ x}}{\text{ (45%)}}$
Aantal bij 17 maanden oud	0,51 x	0,51 x	0,52 x
b. Beginaantal oudere hennen van			
17 maanden	0,51 x	0,51 x	0,52 x
Uitval in het boekjaar	$\frac{0,13 \text{ x}}{\text{ (25%)}}$	$\frac{0,11 \text{ x}}{\text{ (22%)}}$	$\frac{0,15 \text{ x}}{\text{ (28%)}}$
Aantal ca. 20 maanden oud			
aan einde boekjaar	0,38 x	0,40 x	0,37 x
<u>3e boekjaar</u>			
Beginaantal oudere hennen van			
ca. 20 maanden oud	0,38 x	0,40 x	0,37 x
Uitval in het boekjaar	$\frac{0,38 \text{ x}}{\text{ (100%)}}$	$\frac{0,40 \text{ x}}{\text{ (100%)}}$	$\frac{0,37 \text{ x}}{\text{ (100%)}}$
Aantal einde boekjaar	0	0	0

De tussen haakjes geplaatste cijfers geven de sterfte en selectie in procenten van het beginaantal dieren.

Het is theoretisch mogelijk de aantallen aan het einde en aan het begin van de boekjaren aan elkaar gelijk te stellen, waardoor dan de situatie in de loop van de jaren ongewijzigd blijft en aldus een constante pluimveestapel is gecreëerd. Schematisch is de opbouw van deze constante pluimveestapel als voorbeeld voor het Oostelijk zandgebied en Utrecht als volgt voor te stellen.

Tabel 8

SCHEMATISCHE OPBOUW VAN DE CONSTATE PLUIMVEESTAPEL OOSTELIJK ZANDGEBIED
EN UTRECHT
Voorcalculatie 1961/62

	Eerstelegshennen		Oudere hennen	
	opfok van 5 maanden tot ca. 8 maanden	ca. 8 maanden tot 17 maanden	17 maanden tot ca. 20 maanden	ca. 20 maanden en ouder
Aantal aan begin van het boekjaar (1 oktober)		0,93 x		0,38 x
Mutaties in de loop van het boekjaar:				
opfok en groei	x		0,51 x	
uitval (verkoop/sterfte)	0,07 x	0,42 x	0,13 x	0,38 x
Tussentelling		0,51 x		0
Aantal aan einde van het boekjaar (30 september)	0,93 x		0,38 x	

In het voorgaande is de opbouw van de constante pluimveestapel uitgewerkt. Thans dient nog het beginaantal leghennen bij 5 maanden te worden berekend. Dit aantal moet echter zo groot zijn dat er in een boekjaar gemiddeld 100 eerstelegs- en oudere hennen aanwezig zijn.

Deze berekening geschiedt met behulp van het aantal maanden dat de dieren van de verschillende leeftijdsgroepen gemiddeld volgens bijlage II aanwezig zijn.

Bij een pluimveestapel van gemiddeld 100 hennen per jaar zijn alle hennen met elkaar in totaal 1200 maanden op het bedrijf aanwezig. Door rekening te houden met de duur dat de dieren van de verschillende leeftijdsgroepen gemiddeld op het bedrijf aanwezig zijn is te berekenen hoe groot het jaarlijkse aantal opgefokte jonge hennen (x) moet zijn.

Als voorbeeld is voor het Oostelijk zandgebied en Utrecht het jaarlijkse aantal opgefokte jonge hennen berekend.

BEREKENING VAN HET BEGINAANTAL JONGE HENNEN VAN 5 MAANDEN
OOSTELIJK ZANDGEBIED EN UTRECHT - Voorcalculatie 1961/62

	Begin- aantal dieren volgens tabel 8	Aantal maanden aanwezig volgens bijlage II	Aantal maanden
<u>Eerstelegshennen</u>			
Opgefokte jonge hennen (5 tot ca. 8 maanden)	x	2,4	2,400x
Hennen van ca. 8 maanden tot 17 maanden	0,93x	8,0	7,440x
<u>Oudere leghennen</u>			
Hennen van 17 maanden tot ca. 20 maanden	0,51x	1,9	0,969x
Hennen van ca. 20 maanden tot verkoop/sterfte	0,38x	3,0	1,140x
Totaalaantal maanden			11,949x
Aantal maanden voor gemiddeld 100 hennen per jaar		1200	
Beginaantal jonge hennen van 5 maanden (1200 : 11,949x)	100		

Op overeenkomstige wijze is deze berekening voor het Zuidelijk zandgebied en de overige gebieden uitgevoerd. Het beginaantal opgefokte jonge hennen bedraagt voor deze gebieden resp. 100 en 99 stuks.

De opbouw van de constante pluimveestapel van gemiddeld 100 hennen wordt nu als volgt.

Tabel 10

GEMIDDELD AANTAL HENNEN PER BOEKJAAR (OKTOBER T/M SEPTEMBER)
Voorcalculatie 1961/62

	Begin- aantal	Gem. aantal maanden aanwezig per boekjaar	Gemiddeld aantal hennen
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>			
<u>Eerstelegshennen</u>			
Opgefokte jonge hennen van 5 tot ca. 8 maanden	100	2,4	20
Eerstelegshennen van ca. 8 tot 17 maanden	93	8,0	62
<u>Oudere leghennen</u>			
Hennen van 17 tot ca. 20 maanden	51	1,9	8
Hennen van ca. 20 maanden tot verkoop/sterfte	38	3,0	10
Totaal gemiddeld aanwezig per boekjaar			100
<u>Zuidelijk zandgebied</u>			
<u>Eerstelegshennen</u>			
Opgefokte jonge hennen van 5 tot ca. 8 maanden	100	2,7	23
Eerstelegshennen van ca. 8 tot 17 maanden	92	7,7	59
<u>Oudere leghennen</u>			
Hennen van 17 tot ca. 20 maanden	51	2,3	10
Hennen van ca. 20 maanden tot verkoop/sterfte	40	2,5	8
Totaal gemiddeld aanwezig per boekjaar			100
<u>Overige gebieden</u>			
<u>Eerstelegshennen</u>			
Opgefokte jonge hennen van 5 tot ca. 8 mnd.	99	2,2	18
Eerstelegshennen van ca. 8 tot 17 maanden	93	8,2	64
<u>Oudere leghennen</u>			
Hennen van 17 tot ca. 20 maanden	51	1,9	8
Hennen van ca. 20 maanden tot verkoop/sterfte	37	3,4	10
Totaal gemiddeld aanwezig per boekjaar			100

Met behulp van deze gedetailleerde opbouw van de pluimveestapel zal in de volgende paragrafen worden gecijferd het aantal gesexede eendagskuikens voor de opfok van de jonge hennen en het aantal verkochte dieren per gemiddeld 100 hennen.

§ 2. Kuikenbezetting

In de voorgaande paragraaf is o.a. berekend hoeveel jonge hennen er moeten worden opgefokt voor de instandhouding van de pluimveestapel.

Het aantal kuikens dat moet worden aangekocht om over het gevraagde aantal jonge hennen van 5 maanden te kunnen beschikken is bepaald met behulp van de opfokresultaten in de afgelopen jaren. In bijlage V zijn deze resultaten samengevat.

Tabel 11

VERLOOP OPFOK GESEXTE KUIKENS TOT JONGE HENNEN VAN 5 MAANDEN Voorcalculatie 1961/62

	Oostelijk zand- gebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Selectie en sterfte in procenten van het beginaantal gesexede eendagskuikens	10 %	9 %	9 %
Benodigd aantal eendagskuikens bij het gegeven uitvalpercentage	111 st.	110 st.	109 st.
Selectie en sterfte	11 st.	10 st.	10 st.
Aantal opgefokte jonge hennen van 5 maanden (tabel 10)	100 st.	100 st.	99 st.

§ 3. Aantal verkochte hennen

Met behulp van de gegevens in bijlage IV en V is het aantal dieren te berekenen dat in de loop van het boekjaar als slachtkip wordt verkocht.

Tabel 12

AANTAL VERKOCHTE HENNEN Voorcalculatie 1961/62

	Oostelijk zand- gebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
<u>Eerstelegshennen</u>			
Van 5 tot ca. 8 maanden	3	4	3
Van ca. 8 maanden tot 17 maanden	34	34	34
<u>Oudere leghennen</u>			
Van 17 tot ca. 20 maanden	12	10	13
Van ca. 20 maanden tot verkoop/sterfte	36	38	35
Totaalaantal volwassen hennen	85	86	85
<u>Jonge hennen</u> - opfok voor 5 maanden	3	3	3
Totaalaantal dieren	88	89	88

HOOFDSTUK III

TOELICHTING OP DE BEREKENDE KOSTEN EN OPBRENGSTEN

§ 1. A l g e m e e n

In dit hoofdstuk is de documentatie opgenomen voor de voorcalculatie van de verschillende kosten en opbrengsten. Deze documentatie is ontleend aan de bedrijfsboekhoudingen voor de pluimveehouderij. Zoals reeds in hoofdstuk II is uiteengezet, worden de kosten en opbrengsten per boekjaar van elk afzonderlijk bedrijf berekend per gemiddeld 100 hennen. De gemiddelde uitkomsten van alle bedrijven zijn in de tabellen opgenomen.

De aantallen aan te kopen kuikens en de aantallen te verkopen slachtkippen zijn berekend met behulp van de in hoofdstuk II vermelde gegevens, welke eveneens zijn gebaseerd op de gegevens van de onderzochte pluimveebedrijven.

De arbeidskosten zijn berekend met behulp van normen. Deze normen worden ook gebruikt bij de berekening van de produktiekosten van melk en gewassen op de gemengde bedrijven op zandgrond.

§ 2. A r b e i d s k o s t e n

Reeds bij de opstelling van het voorgaande rapport werd de behoefte gevoeld de in rekening te brengen arbeidskosten zo mogelijk af te stemmen op de gemiddelde pluimveebezetting van de onderzochte bedrijven. Deze behoefte is door het wegvallen van de beperkingen voor het houden van een maximaantal leghennen nog dringender geworden.

Uit de resultaten van de onderzochte bedrijven blijkt, dat de gemiddelde pluimveebezetting in de jaren die aan de documentatie konden worden toegevoegd (1959/60 en 1960/61) nog aanmerkelijk is gestegen. Het verloop van de pluimveebezetting op de bedrijven in de reeks van jaren is in tabel 13 vermeld.

Tabel 13

GEMIDDELTE PLUIMVEEBEZETTING PER BEDRIJF

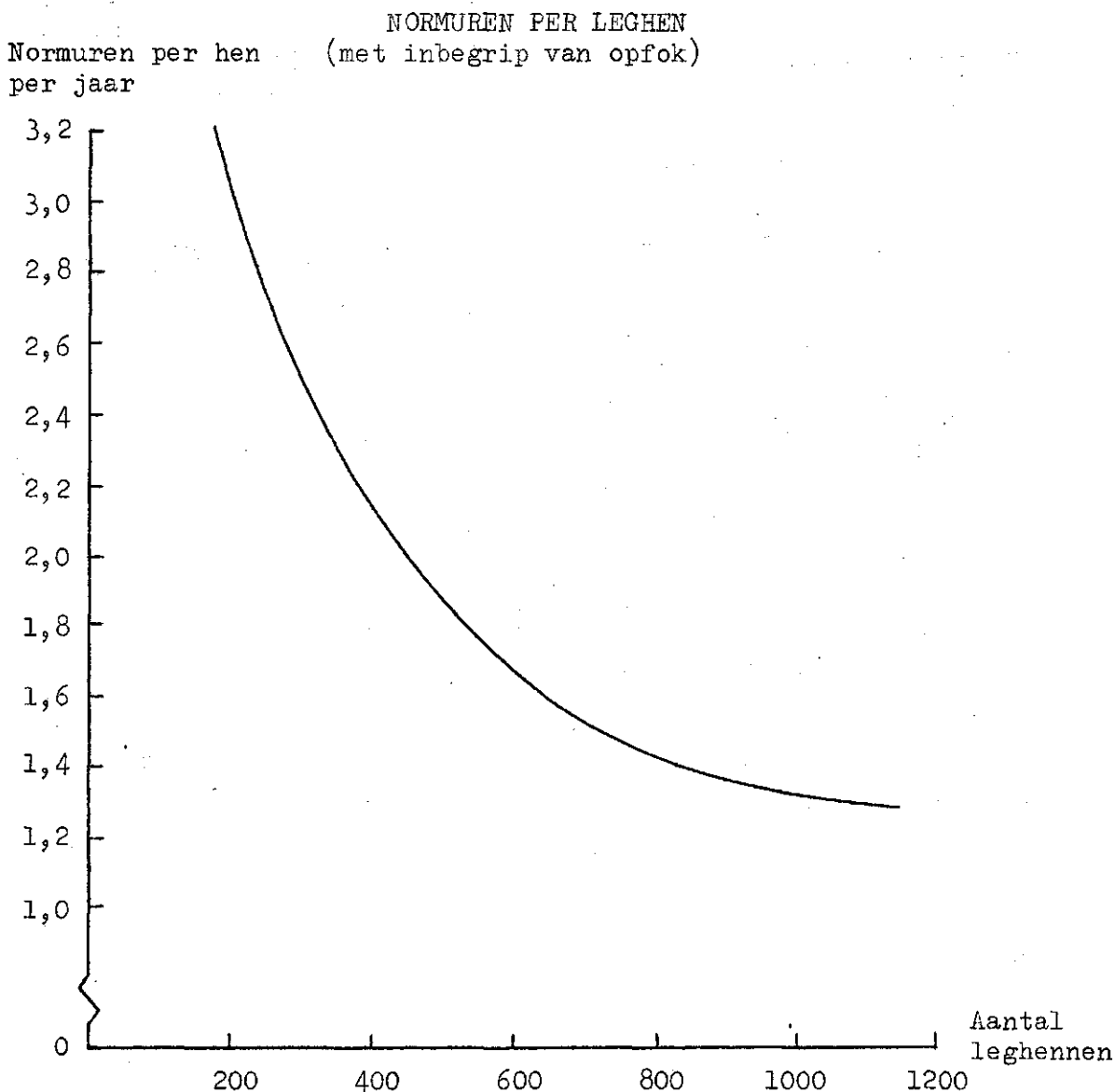
	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Boekjaar 1956/57	265	290	410
" 1957/58	260	325	420
" 1958/59	315	350	320
" 1959/60	340	400	340
" 1960/61	390	510	400

Voor het Oostelijk zandgebied met Utrecht en het Zuidelijk zandgebied is een regelmatige stijging van de pluimveebezetting op de onderzochte bedrijven te constateren. Voor de overige gebieden is het verloop onregelmatig. In het jaar 1960/61 is voor alle gebieden een uitbreiding van de pluimveebezetting te constateren van ongeveer 15 tot 20% t.o.v. 1959/60. Een dergelijke toeneming van de gemiddelde pluimveebezetting beïnvloedt uiteraard de arbeidsbehoefte in totaal en per 100 hennen.

De resultaten van een voorlopig onderzoek omtrent de arbeidsbehoefte per 100 hennen bij een toenemende bezetting gaf in het bijzonder in het traject van 200 tot 500 hennen een aanmerkelijke vermindering van de arbeidsbehoefte te zien. De uitkomsten zijn ontleend aan tijdstudies van het I.L.R., het L.E.I. en van het Rijkslandbouwconsulentschap voor Zuidelijk Noordbrabant.

Grafiek 3 geeft de daling van de arbeidsbehoefte weer bij een toenemende pluimveebezetting.

Grafiek 3

De gemiddelde pluimveebezetting op de onderzochte bedrijven is thans aanmerkelijk groter dan de pluimveebezetting op de gemengde bedrijven op zandgrond, waarvan de gegevens worden gebruikt voor de kostprijsberekening van melk en gewassen.

De bepaling van de arbeidskosten per gebied geschiedde met behulp van de verkregen uitkomsten voor de kostprijsberekening van melk en gewassen op de gemengde bedrijven op zandgrond. Hierbij is rekening gehouden met de verschillen in pluimveebezetting. Voor een uitvoerige uiteenzetting omtrent de methode van berekening van de arbeidskosten per produkt op de gemengde bedrijven op zandgrond zij verwezen naar Rapport No. 377.

De volgende arbeidskosten per 100 hennen zijn voor de afzonderlijke gebieden berekend.

Tabel 14

ARBEIDSKOSTEN PER 100 HENNEN
Voorcalculatie 1961/62

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Gemiddelde pluimveebezetting per bedrijf	450 st.	550 st.	420 st.
Aantal in rekening gebrachte volwaardige uren	210 u.	170 u.	220 u.
Arbeidskosten per 100 hennen	f.505,-	f.409,-	f.529,-

Voor de waardering van de arbeidskosten is het te verwachten loonpeil voor 1962/63 (mei/mei) aangehouden. Aangezien de C.A.O. voor 1962/63 nog niet definitief is vastgesteld, is hiervoor uitgegaan van het door het Landbouwschap voorgestelde loonadvies. De voornaamste wijzigingen volgens dit loonadvies zijn ten opzichte van het contractjaar 1961/62:

- het tijdsloon van vrouwelijke werknemers is in beginsel gesteld op 85% van het loon van mannelijke werknemers van overeenkomstige leeftijd en functie en
- de netto beschikbare ruimte voor de verhoging van de lonen en de vermindering van de arbeidstijd geeft een verhoging van 9 cent van het basisuurloon.

In afwijking van het voorgaande rapport zijn, overeenkomstig het Rapport No. 377 voor de gemengde bedrijven op zandgrond, volwaardige manuren in rekening gebracht. De arbeidskosten per gewerkt uur zijn daarom gewaardeerd tegen het loon van een vakarbeider-veeverzorger van 23 jaar en ouder. Het feit, dat op de bedrijven ook arbeid voorkomt van vrouwelijke of jeugdige arbeiders met een lager loon per uur, is nu verdisconteerd in het aantal in rekening gebrachte volwaardige uren. Dit

betekent dat, indien de uren van vrouwelijke en jeugdige gezinsleden volledig zouden zijn meegeteld, het aantal uren hoger doch het loon per gewerkt uur lager zou zijn geweest.

Op grond van het voorgestelde loonadvies is een gemiddeld loon berekend van f. 2,40⁵ per gewerkt uur. Dit is met inbegrip van die wettelijke sociale lasten, die ten laste komen van de werkgever.

§ 3. Beloning voor bedrijfsleiding

Op grond van de huidige uitgangspunten voor de kostprijsberekeningen wordt de beloning voor bedrijfsleiding voor het gemengde bedrijf op zandgrond bepaald op basis van 10% van de bewerkingskosten en rentekosten.

Voor bijgaande berekeningen is met behulp van deze afspraak een normbedrag van f. 50,- per 100 hennen berekend.

§ 4. Voederkosten

a. Krachtvoeder in kg

Het krachtvoerdersverbruik per gemiddeld aanwezige hen is voor de verschillende gebieden in de reeks van jaren in tabel 15 vermeld.

Tabel 15

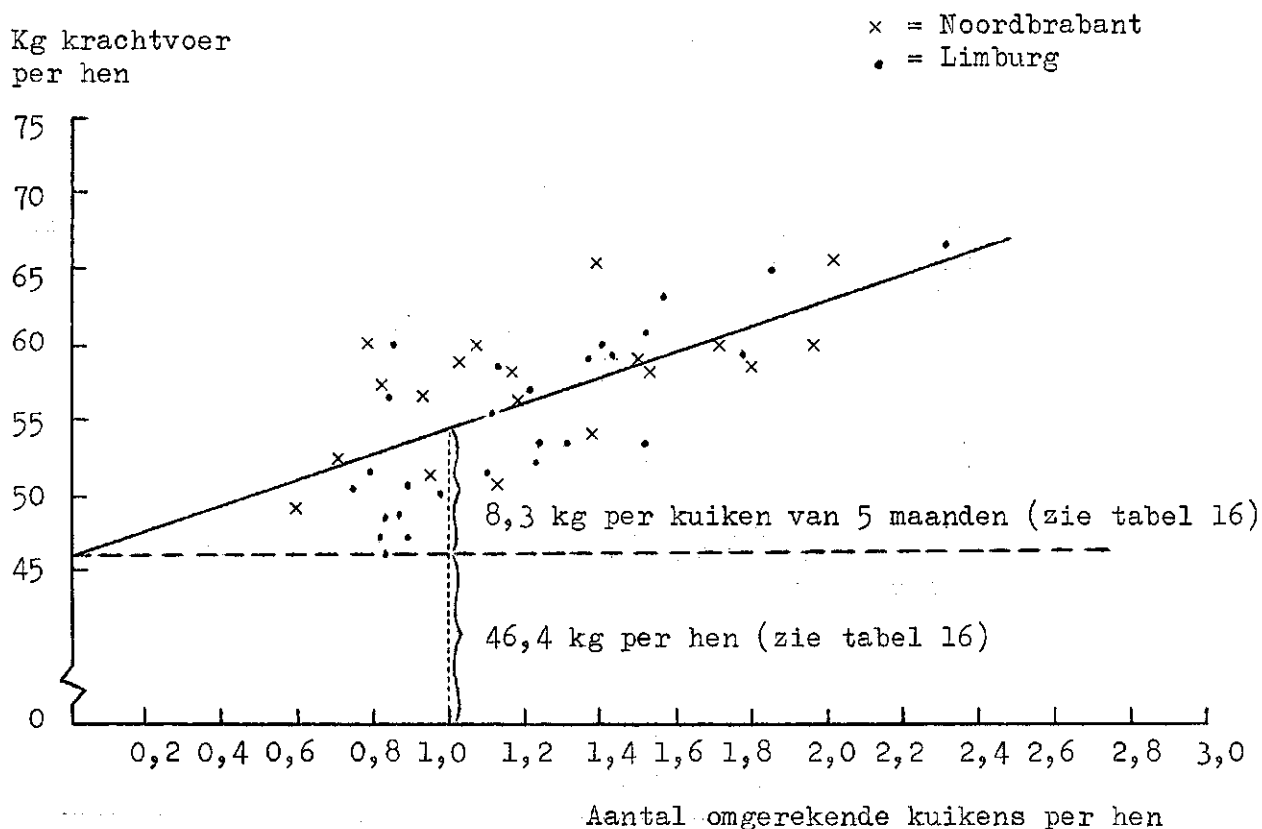
TOTAAL KRACHTVOEDERVERBRUIK PER HEN
(met inbegrip van het voederverbruik voor de opfok)

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Boekjaar 1956/57	61,0	59,8	63,0
" 1957/58	63,8	59,4	61,8
" 1958/59	62,8	57,9	61,1
" 1959/60	59,0	56,2	58,2
" 1960/61	59,0	56,6	60,5

In het bovenvermelde voederverbruik per hen is ook begrepen het voederverbruik voor de opfok. Verder zijn op de bedrijven in het algemeen gemiddeld meer kuikens aanwezig dan voor de instandhouding van een constante pluimveestapel nodig is.

Dit blijkt ook uit grafiek 4 met de spreiding van het voederverbruik per hen en het aantal kuikens per hen. Deze grafiek is alleen opgesteld voor het Zuidelijk zandgebied (boekjaar 1960/61) en dient als voorbeeld bij de in tabel 16 berekende uitkomsten.

VERBAND TUSSEN HET VOEDERVERBRUIK PER HEN EN HET AANTAL KUIKENS PER HEN
Boekjaar 1960/61

De hoogte van het voederverbruik per hen wordt, zoals uit grafiek 4 blijkt, mede bepaald door het al of niet uitbreiden van de pluimveestapel (het aantal kuikens per hen). Dit betekent dus per hen een opfok van meer dan of minder dan ongeveer één kuiken per hen.

De gegevens in tabel 15 zijn dan ook niet zonder meer te gebruiken voor de bepaling van het voederverbruik per 100 hennen per jaar met een normale opfok.

Op grond van het feit, dat er correlatie bestaat tussen het totale voederverbruik per hen (met inbegrip van het voederverbruik van de opfok) en het aantal per hen opgefokte kuikens, is het mogelijk het voederverbruik van de leghennen en de kuikens afzonderlijk te benaderen. De uitkomsten van deze berekening zijn in de volgende tabel weergegeven.

Tabel 16

KRACHTVOEDERVERBRUIK IN KG PER LEGHEN EN PER KUIKEN

	Per leghen			Per kuiken		
	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Boekjaar 1956/57	48,2	49,1	47,1	12,0	9,5	12,7
" 1957/58	50,1	47,2	45,7	10,3	10,6	13,1
" 1958/59	48,5	44,1	48,7	10,9	11,4	10,2
" 1959/60	49,7	45,4	47,4	8,8	10,8	10,9
" 1960/61	47,1	46,4	46,7	10,3	8,3	11,8
Voorcalc. 1961/62	48,0	46,0	47,5	10,5	10,2	11,0

Het krachtvoederverbruik per leghen en per kuiken blijkt volgens bovenstaande gegevens in het Zuidelijk zandgebied het laagst te zijn. Mogelijk zal dit veroorzaakt zijn, doordat in dit gebied op de onderzochte bedrijven in verhouding meer lichtere rassen worden gehouden.

Bij het bepalen van het voederverbruik per kuiken zijn de uitgevallen kuikens - die dus de leeftijd van 5 maanden niet bereiken - omgerekend tot kuikens van 5 maanden. Dit is geschied met behulp van het voederverbruik bij verschillende leeftijden en de opfokresultaten. De berekening voor de voorcalculatie is vermeld in bijlage VI.

Het krachtvoederverbruik per gemiddeld 100 hennen met inbegrip van de opfok tot instandhouding van de pluimveestapel is met behulp van voorgaande gegevens berekend en in tabel 17 weergegeven.

Tabel 17

TOTAAL KRACHTVOEDERVERBRUIK IN KG PER 100 HENNEN
(met inbegrip van het voederverbruik voor de opfok)
Voorcalculatie 1961/62

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Krachtvoederverbruik per omge- rekend kuiken van 5 maanden	10,5	10,2	11,-
Aantal omgerekende kuikens (bijlage VI)	103	103	102
Krachtvoederverbruik voor opfok	1082	1051	1122
Krachtvoederverbruik leghennen	4800	4600	4750
Totaal krachtvoederverbruik	5882	5651	5872

Aan de hand van de gegevens van de bedrijfsboekhoudingen is het krachtvoeder te verdelen naar de volgende voedersoorten.

Tabel 18

PROCENTUELE VERDELING VAN HET KRACHTVOEDERVERBRUIK NAAR VOEDERSOORT

	Aankopen					Eigen bedrijf	Totaal
	ochtend-voer e.d. 1)	gemengd graan	kuiken-zaad en opfokvoer	enkelv. graan	totaal	enkelv. graan	krachtvoer
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>							
Boekjaar 1956/57	47	37	12	2	98	2	100
" 1957/58	44	35	14	3	96	4	100
" 1958/59	43	37	15	3	98	2	100
" 1959/60	44	39	13	2	98	2	100
" 1960/61	46	38	13	2	99	1	100
Voorcalc. 1961/62	45	38	13	2	98	2	100
<u>Zuidelijk zandgebied</u>							
Boekjaar 1956/57	46	33	10	4	93	7	100
" 1957/58	46	31	11	5	93	7	100
" 1958/59	48	24	13	5	90	10	100
" 1959/60	52	24	13	4	93	7	100
" 1960/61	55	22	16	3	96	4	100
Voorcalc. 1961/62	54	22	13	4	93	7	100
<u>Overige gebieden</u>							
Boekjaar 1956/57	48	33	13	5	99	1	100
" 1957/58	48	38	12	2	100	0	100
" 1958/59	46	38	11	4	99	1	100
" 1959/60	47	36	10	6	99	1	100
" 1960/61	48	37	11	4	100	-	100
Voorcalc. 1961/62	48	37	11	4	100	-	100

1) Met inbegrip van volledig voer, overgangsvvoer en overige mengsels.

b. Prijs van het krachtvoeder

De in rekening te brengen prijs van het krachtvoeder voor de voorcalculatie 1961/62 is gebaseerd op de betaalde prijs volgens de boekhoudingen in de afgelopen jaren en het te verwachten prijspeil in de naaste toekomst.

Het verloop van de betaalde prijzen van de voornaamste voedermiddelen over de jaren 1956/57 t/m 1960/61 is in de volgende tabel opgenomen. Opgemerkt dient te worden dat uit de prijsverschillen tussen gebieden zonder meer geen conclusies getrokken kunnen worden. Zo is onder ochtend-

voer e.d. ook begrepen het volledig voer, overgangvoer en overige mengsels. Door verschillen in voederpakket per gebied is daarom een vergelijking niet goed mogelijk.

Tabel 19

VERBRUIKERSPRIJZEN PER 100 KG VOLGENS DE BOEKHOUDINGEN

	Ochtend- voer e.d. 1)	Gemengd graan	Kuikenzaad en opfokvoer	Enkel- voudig graan
	gld.	gld.	gld.	gld.
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>				
Boekjaar 1956/57	36,35	30,55	38,35	30,85
" 1957/58	35,15	31,05	37,60	30,05
" 1958/59	35,55	29,45	37,-	29,15
" 1959/60	34,75	29,55	35,65	29,15
" 1960/61	32,70	29,85	34,50	29,30
<u>Zuidelijk zandgebied</u>				
Boekjaar 1956/57	35,65	31,10	37,60	29,95
" 1957/58	34,10	31,15	35,80	30,25
" 1958/59	34,80	29,60	35,85	29,25
" 1959/60	33,15	29,40	33,65	28,50
" 1960/61	31,50	29,85	32,25	29,70
<u>Overige gebieden</u>				
Boekjaar 1956/57	37,15	31,50	39,30	28,90
" 1957/58	35,90	31,40	39,05	30,05
" 1958/59	36,45	30,25	38,65	28,35
" 1959/60	35,85	30,70	37,30	27,95
" 1960/61	34,35	31,-	37,20	28,55

1) Met inbegrip van volledig voer, overgangvoer en overige mengsels.

In de reeks van jaren is een daling van de verschillende prijzen te constateren.

Om het in te calculeren prijspeil te doen aansluiten aan de betaalde prijzen is een vergelijking gemaakt tussen de verbruikersprijzen van de voedermiddelen volgens de L.E.I.-statistiek en de betaalde prijzen volgens de boekhoudingen.

Tabel 20

VERGELIJKINGSBASIS VOOR DE PRIJZEN VAN KRACHTVOEDER

Bedrijfsboekhoudingen	L.E.I.-statistiek
1. Ochtendvoer met inbegrip van volledig voer, overgangvoer en overige mengsels	1. Gemiddelde prijs van ochtendvoer voor vastzittende kippen
2. Gemengd graan	2. Gemengd graan
3. Kuikenzaad en opfokvoer	3. Gemiddelde prijs van kuikenzaad II en III en opfokvoer I en II
4. Enkelvoudig graan	4. Gemengd graan

Uit de prijsvergelijking van het voeder zijn de volgende verhoudingscijfers berekend. De prijzen volgens de L.E.I.-statistiek zijn hierbij op 100 gesteld.

Tabel 21

VERHOUDINGSCIJFERS VOOR DE BETAALDE KRACHTVOEDERPRIJZEN VOLGENS
BEDRIJFSBOEKHOUDINGEN EN L.E.I.-STATISTIEK
(Prijzen volgens L.E.I.-statistiek = 100)

	Ochtend- voer e.d	Gemengd graan	Kuikenzaad en opfok- voer	Enkel- voudige granen
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>				
Boekjaar 1956/57	100	98	105	99
" 1957/58	102	100	103	96
" 1958/59	101	100	103	99
" 1959/60	103	100	104	98
" 1960/61	102	103	101	101
Voorcalc. 1961/62	102	101	103	98
<u>Zuidelijk zandgebied</u>				
Boekjaar 1956/57	98	100	103	96
" 1957/58	99	100	98	97
" 1958/59	99	101	100	99
" 1959/60	98	99	98	96
" 1960/61	98	103	95	102
Voorcalc. 1961/62	98	101	98	98
<u>Overige gebieden</u>				
Boekjaar 1956/57	102	101	108	93
" 1957/58	104	101	107	96
" 1958/59	104	103	108	96
" 1959/60	106	104	108	94
" 1960/61	107	107	109	98
Voorcalc. 1961/62	105	104	108	96

Het prijspeil van de voedermiddelen voor de voorcalculatie is afgestemd op het huidige prijspeil, voorjaarsnoteringen voor beschikbaar produkt en voor levering op aflading.

De in rekening gebrachte verbruikersprijzen voor de voorcalculatie zijn bepaald met behulp van de verhoudingscijfers en het te verwachten prijsniveau.

De prijzen per 100 kg van de verschillende voedermiddelen zijn in tabel 22 becijferd.

Tabel 22

PRIJZEN AANGEKOCHTE VOEDERMIDDELEN PER 100 KG
Voorcalculatie 1961/62

	Theoretische verbruikers- prijzen	Verhoudings- cijfers vol- gens tabel 21	In rekening gebrachte prijzen voorcalculatie 1961/62
	gld.		gld.
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>			
Ochtendvoer e.d.	34,80	102	35,50
Gemengd graan	32,-	101	32,30
Kuikenzaad + opfokvoer	35,90	103	37,-
Enkelvoudige granen	32,-	98	31,35
<u>Zuidelijk zandgebied</u>			
Ochtendvoer e.d.	34,80	98	34,10
Gemengd graan	32,-	101	32,30
Kuikenzaad + opfokvoer	35,90	98	35,20
Enkelvoudige granen	32,-	98	31,35
<u>Overige gebieden</u>			
Ochtendvoer e.d.	34,80	105	36,55
Gemengd graan	32,-	104	33,30
Kuikenzaad + opfokvoer	35,90	108	38,75
Enkelvoudige granen	32,-	96	30,70

De granen uit het eigen bedrijf zijn gewaardeerd tegen de vermoedelijke opbrengstprijz van f.26,75 per 100 kg. Dit is de minimum-prijs welke eveneens wordt gebruikt bij het instellen van de egalisatieheffingen.

c. Overige voedermiddelen

Behalve krachtvoeder omvat de post voederkosten verder de kosten van de overige voedermiddelen, zoals in tabel 23 is gegeven.

Tabel 23

OVERIGE VOEDERMIDDELEN IN GLD. PER 100 HENNEN

	Aankopen			Eigen bedrijf totaal	Totaal aankopen en eigen bedrijf
	grit	diversen	totaal		
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>					
Boekjaar 1956/57	12,-	12,-	24,-	3,-	27,-
" 1957/58	13,-	9,-	22,-	3,-	25,-
" 1958/59	13,-	9,-	22,-	3,-	25,-
" 1959/60	13,-	10,-	23,-	2,-	25,-
" 1960/61	13,-	10,-	23,-	1,-	24,-
Voorcalc. 1961/62	13,-	10,-	23,-	2,-	25,-
<u>Zuidelijk zandgebied</u>					
Boekjaar 1956/57	14,-	9,-	23,-	6,-	29,-
" 1957/58	16,-	7,-	23,-	4,-	27,-
" 1958/59	13,-	5,-	18,-	4,-	22,-
" 1959/60	13,-	2,-	15,-	2,-	17,-
" 1960/61	12,-	3,-	15,-	2,-	17,-
Voorcalc. 1961/62	13,-	4,-	17,-	3,-	20,-
<u>Overige gebieden</u>					
Boekjaar 1956/57	16,-	10,-	26,-	3,-	29,-
" 1957/58	17,-	13,-	30,-	2,-	32,-
" 1958/59	13,-	9,-	22,-	5,-	27,-
" 1959/60	13,-	10,-	23,-	-	23,-
" 1960/61	14,-	8,-	22,-	1,-	23,-
Voorcalc. 1961/62	14,-	9,-	23,-	2,-	25,-

d. Totaal voederkosten per gemiddeld 100 hennen

De voederkosten ten behoeve van de voorcalculatie 1961/62 zijn in tabel 24 samengevat.

Tabel 24

VOEDERKOSTEN PER GEMIDDELD 100 HENNEN MET INBEGRIIP VAN OPFOK
Voorcalculatie 1961/62

	Oostelijk zand- gebied en Utrecht			Zuidelijk zandgebied			Overige gebieden		
	kg	prijs per 100 kg	bedrag	kg	prijs per 100 kg	bedrag	kg	prijs per 100 kg	bedrag
<u>Krachtvoeder</u>									
Aankopen:									
ochtendvoer e.d.	2647	35,50	939,69	3051	34,10	1040,39	2818	36,55	1029,98
gemengd graan	2235	32,30	721,91	1243	32,30	401,49	2173	33,30	723,61
kuikenzaad e.d.	764	37,-	282,68	735	35,20	258,72	646	38,75	250,33
enkelvoudige granen	118	31,35	36,99	226	31,35	70,85	235	30,70	72,15
Totaalaankopen	5764		1981,27	5255		1771,45	5872		2076,07
Uit eigen bedrijf:									
enkelvoudige granen	118	26,75	31,57	396	26,75	105,93	-		-
Totaal									
krachtvoeder	5882		2012,84	5651		1877,38	5872		2076,07
<u>Overige voedermiddelen</u>									
Aankopen			23,-			17,-			23,-
Uit eigen bedrijf			2,-			3,-			2,-
Totaal voeder- kosten(afgerond)			2038,-			1897,-			2101,-

§ 5. Kosten eendagskuikens

In hoofdstuk II is het aantal benodigde eendagskuikens berekend. De in de reeks van jaren betaalde prijs voor gesexte eendagskuikens is in tabel 25 vermeld.

De prijs voor de voorcalculatie is in verband met de fluctuaties in de reeks van jaren gesteld op de gemiddelde prijs van deze jaren. Met behulp van de prijs en het aantal benodigde eendagskuikens zijn de kosten berekend voor de voorcalculatie per 100 hennen.

Tabel 25

BETAALDE PRIJS EN KOSTEN EENDAGSKUIKENS PER 100 HENNEN

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
<u>Betaalde prijs per eendagskuiken</u>			
Boekjaar 1956/57	f. 1,02	f. 1,08	f. 1,08
" 1957/58	" 1,05	" 1,11	" 1,20
" 1958/59	" 1,15	" 1,21	" 1,29
" 1959/60	" 1,02	" 1,04	" 1,11
" 1960/61	" 1,01	" 1,05	" 1,10
Voorcalc. 1961/62	f. 1,05	f. 1,10	f. 1,15
Aantal benodigde eendagskuikens	111 st.	110 st.	109 st.
Kosten eendagskuikens (afgerond)	f.117,-	f.121,-	f.125,-

§ 6. Kosten hokken, afsterking en uitloop

a. Afschrijving en rente hokken

De kosten voor afschrijving en rente van de hokken zijn bepaald met behulp van de uitkomsten van de onderzochte bedrijven. De afschrijving van de hokken is berekend op basis van de nieuwwaarde van de hokken. Onderscheid is gemaakt naar houten hokken met stenen voet en stenen hokken.

In tabel 26 is een overzicht gegeven van de hokruimte in m² en de kosten voor afschrijving en rente van de hokken per 100 hennen.

Tabel 26

HOKRUIMTE IN M² EN KOSTEN VOOR AFSCHRIJVING EN RENTE VAN HOKKEN PER 100 HENNEN

	Hokruimte in m2			Kosten af- schrijving + rente in gld.
	houten hokken met stenen voet 1)	stenen hokken	totaal	
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>				
Boekjaar 1956/57	36	10	46	87,-
" 1957/58	35	12	47	88,-
" 1958/59	36	8	44	84,-
" 1959/60	35	5	40	77,-
" 1960/61	34	7	41	78,-
Voorcalc. 1961/62	35	6	41	82,-
<u>Zuidelijk zandgebied</u>				
Boekjaar 1956/57	32	16	48	88,-
" 1957/58	26	19	45	81,-
" 1958/59	25	20	45	80,-
" 1959/60	22	21	43	76,-
" 1960/61	23	21	44	78,-
Voorcalc. 1961/62	23	21	44	81,-
<u>Overige gebieden</u>				
Boekjaar 1956/57	44	12	56	106,-
" 1957/58	42	9	51	98,-
" 1958/59	38	10	48	91,-
" 1959/60	41	8	49	94,-
" 1960/61	40	7	47	91,-
Voorcalc. 1961/62	40	6	46	93,-

1) Met inbegrip van hokken van betonplaten.

Het bedrag van de voorcalculatie is afgestemd op de thans bekende nieuwbouwkosten van de hokken. De rentekosten zijn overeenkomstig het voorgaande rapport ingecalculeerd op basis van 4½%. Bij het bepalen van de hokruimte in m2 per 100 hennen voor de voorcalculatie is, voor zover een dalende tendentie bleek, hiermede rekening gehouden.

b. Overige kosten voor hokken en uitloop

De onderhoudskosten van hokken en afrastering en de afschrijvingskosten op kunstmoeders en zomerhokjes zijn eveneens ontleend aan de boekhoudingen. Hierbij zij opgemerkt dat niet op alle bedrijven zomerhokjes voorkomen. De kosten voor uitloop zijn gebaseerd op de pachtwaarde.

Tabel 27

OVERIGE KOSTEN VOOR HOKKEN EN UITLOOP IN GLD. PER 100 HENNEN

	Onderhoudskosten en afrastering	Kosten kunstmoeders en zomerhokjes	Kosten voor uitloop	Totaal
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>				
Boekjaar 1956/57	11,-	2,-	9,-	22,-
" 1957/58	12,-	3,-	10,-	25,-
" 1958/59	12,-	2,-	10,-	24,-
" 1959/60	6,-	2,-	8,-	16,-
" 1960/61	8,-	3,-	9,-	20,-
Voorcalc. 1961/62	10,-	3,-	9,-	22,-
<u>Zuidelijk zandgebied</u>				
Boekjaar 1956/57	12,-	3,-	11,-	26,-
" 1957/58	15,-	4,-	9,-	28,-
" 1958/59	18,-	3,-	8,-	29,-
" 1959/60	12,-	3,-	6,-	21,-
" 1960/61	11,-	3,-	6,-	20,-
Voorcalc. 1961/62	13,-	3,-	6,-	22,-
<u>Overige gebieden</u>				
Boekjaar 1956/57	24,-	6,-	9,-	39,-
" 1957/58	24,-	4,-	10,-	38,-
" 1958/59	16,-	4,-	10,-	30,-
" 1959/60	13,-	3,-	7,-	23,-
" 1960/61	15,-	3,-	5,-	23,-
Voorcalc. 1961/62	15,-	3,-	6,-	24,-

In de onderhoudskosten van de hokken zijn begrepen de kosten voor vernieuwing en aanleg van waterleiding, elektriciteitsleiding e.d. Deze kosten worden ingeval het grote bedragen betreft, over meer jaren verdeeld.

§ 7. Rente pluimveestapel

De rente is berekend over het gemiddeld in de pluimveestapel geïnvesteerde kapitaal, dat gelijk is aan de gemiddelde gebruikswaarde van de verschillende categorieën dieren. Deze gebruikswaarde bedraagt o.a. voor:

eerstelegshennen f. 6,50 per dier per jaar en
oudere hennen " 3,50 " " " "

Het rentepercentage bedraagt $4\frac{1}{2}\%$.

De totale rentekosten zijn berekend op f.35,- per 100 hennen per jaar.

§ 8. Overige kosten

De overige kosten bestaan uit kosten dierenarts, strooisel, elektriciteit, brandstof en water, kleingereedschap en diverse kosten.

De kosten zijn ontleend aan de bedrijfsboekhoudingen over de afgelopen jaren.

Tabel 28

OVERIGE KOSTEN PER 100 HENNEN

	Kosten dieren- arts	Strooi- sel	Elektrici- teit, brand- stof en water	Klein- gereed- schap	Diver- sen	Totaal overige kosten
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>						
Boekjaar 1956/57	7,-	20,-	27,-	4,-	5,-	63,-
" 1957/58	8,-	24,-	33,-	7,-	5,-	77,-
" 1958/59	8,-	24,-	26,-	8,-	4,-	70,-
" 1959/60	9,-	19,-	24,-	9,-	3,-	64,-
" 1960/61	9,-	29,-	27,-	9,-	4,-	78,-
Voorcalc. 1961/62	9,-	24,-	25,-	9,-	5,-	72,-
<u>Zuidelijk zandgebied</u>						
Boekjaar 1956/57	10,-	20,-	27,-	5,-	9,-	71,-
" 1957/58	12,-	20,-	28,-	9,-	7,-	76,-
" 1958/59	12,-	21,-	28,-	10,-	6,-	77,-
" 1959/60	14,-	26,-	26,-	10,-	6,-	82,-
" 1960/61	17,-	28,-	29,-	13,-	6,-	93,-
Voorcalc. 1961/62	15,-	25,-	28,-	12,-	7,-	87,-
<u>Overige gebieden</u>						
Boekjaar 1956/57	7,-	24,-	38,-	6,-	9,-	84,-
" 1957/58	7,-	21,-	40,-	8,-	13,-	89,-
" 1958/59	15,-	24,-	34,-	8,-	10,-	91,-
" 1959/60	7,-	19,-	31,-	8,-	9,-	74,-
" 1960/61	10,-	28,-	32,-	9,-	7,-	86,-
Voorcalc. 1961/62	10,-	24,-	32,-	9,-	9,-	84,-

Bij het bepalen van de diverse kosten voor de voorcalculatie is rekening gehouden met de thans geldende regeling voor heffingen van het Landbouwschap. De huidige regeling is, dat alleen over het aantal dieren boven de 400 stuks (volgens mei-inventarisatie) een heffing moet worden betaald.

§ 9. V e r k o c h t p l u i m v e e

Tabel 29 geeft een overzicht van de gemiddelde opbrengstprijs per dier in de afgelopen jaren op de onderzochte bedrijven.

Tabel 29

OPBRENGSTPRIJZEN BIJ VERKOOP IN GLD. PER STUK

	Slachtkippen			Geselecteerde jonge hennen		
	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Boekjaar 1956/57	3,57	3,76	3,82	2,20	2,01	2,34
" 1957/58	4,15	4,03	4,09	2,27	2,11	2,19
" 1958/59	3,68	3,59	3,67	2,16	1,96	1,94
" 1959/60	3,35	3,03	3,35	1,91	1,89	2,14
" 1960/61	3,25	3,04	3,44	1,94	1,79	2,14
Voorcalc. 1961/62	2,50	2,30	2,55	1,45	1,40	1,60

Het onderlinge prijsverschil van de verkochte dieren is voor de verschillende gebieden hoogst waarschijnlijk toe te schrijven aan verschillen in gewicht per hen (ras) en marktsituatie.

De prijs voor de voorcalculatie is afgestemd op het thans bekende prijspeil.

De totale opbrengst van verkocht pluimvee is voor de verschillende gebieden als volgt berekend.

Oostelijk zandgebied en Utrecht

85 slachtkippen à f. 2,50	= f.	212,50
3 jonge hennen à " 1,45	= "	4,35
Totaal (afgerond)	f.	217,-

Zuidelijk zandgebied

86 slachtkippen à f. 2,30	= f.	197,80
3 jonge hennen à " 1,40	= "	4,20
Totaal (afgerond)	f.	202,-

Overige gebieden

85 slachtkippen à f. 2,55	= f.	216,75
3 jonge hennen à " 1,60	= "	4,80
Totaal (afgerond)	f.	222,-

§ 10. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten hebben betrekking op de opbrengstwaarde van de mest en de ontvangen reducties op aangekocht veevoer e.d. Voor de waarde van de mest is een normbedrag van f.15,- per 100 hennen in rekening gebracht. Zoals uit tabel 30 blijkt, zijn de ontvangen reducties van geringe betekenis voor het gemiddelde van de groep onderzochte bedrijven.

Tabel 30

OVERIGE OPBRENGSTEN PER 100 HENNEN

	Oostelijk zandgebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
Boekjaar 1956/57	17,-	15,-	15,-
" 1957/58	19,-	15,-	16,-
" 1958/59	18,-	15,-	15,-
" 1959/60	17,-	15,-	15,-
" 1960/61	23,-	16,-	15,-
Voorcalc. 1961/62	19,-	15,-	15,-

§ 11. Eierproduktie per hen

Overeenkomstig de opbouw van de pluimveestapel is onderscheid gemaakt in de eierproduktie van eerstelegshennen (5 tot 17 maanden) en oudere hennen (ouder dan 17 maanden).

De produktiegegevens volgens de boekhoudingen zijn in tabel 31 vermeld per categorie hennen en per gemiddeld aanwezige hen.

Tabel 31

EIERPRODUKTIE PER HEN

	Hennen 1e legjaar	Hennen ouder dan 17 maanden	Per gemiddeld aanwezige hen
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>			
Boekjaar 1956/57	221	153	207
" 1957/58	219	161	206
" 1958/59	224	163	213
" 1959/60	224	163	213
" 1960/61	222	162	210
Voorcalc. 1961/62	224	163	211
<u>Zuidelijk zandgebied</u>			
Boekjaar 1956/57	233	165	218
" 1957/58	238	171	223
" 1958/59	232	168	218
" 1959/60	231	171	222
" 1960/61	227	161	214
Voorcalc. 1961/62	230	167	217
<u>Overige gebieden</u>			
Boekjaar 1956/57	222	151	204
" 1957/58	228	166	214
" 1958/59	229	160	216
" 1959/60	231	169	220
" 1960/61	230	163	215
Voorcalc. 1961/62	230	165	216

In het laatste boekjaar (1960/61) blijkt de eierproduktie per gemiddeld aanwezige hen een geringe daling te vertonen. Deze daling kan mede worden toegeschreven aan het langer aanhouden van de oudere hennen. Dit als gevolg van de gunstige eierprijs in het voorjaar van 1961. Ook de eierproduktie per categorie dieren daalde in dit jaar.

Opgemerkt wordt, dat de eierproduktie betrekking heeft op de geregistreerde gegevens volgens de bestaande pluimveestapel qua rassensortiment op de onderzochte bedrijven in het desbetreffende gebied.

B I J L A G E N

Bijlage I

THEORETISCHE BEREKENING VAN DE KOSTPRIJS PER EI PER GEBIED BIJ PLUIM-
VEESTAPELS VAN VERSCHILLENDE OMVANG EN BIJ GELIJKE ARBEIDSEFFICIENCY

Ter oriëntering zijn in deze bijlage, in afwijking van de gemiddelde kostprijzen per ei per gebied volgens tabel 1 van dit rapport, berekeningen opgesteld voor een afzonderlijk bedrijf met een pluimveebezetting van resp. 400, 500 en 600 gemiddeld aanwezige hennen per jaar.

Als basis voor de berekeningen is, met uitzondering van de arbeidskosten, uitgegaan van de kosten- en opbrengstenbestanddelen voor de kostprijsberekening per ei - voorcalculatie 1961/62.

Bij de bepaling van de arbeidskosten voor deze pluimveestapels van verschillende omvang is bij een stijgende pluimveebezetting per bedrijf rekening gehouden met een dalende arbeidsbehoefte per 100 hennen (zie grafiek 3). Het efficiëncyniveau is voor alle gebieden gelijk gehouden en overeenkomstig het gemiddelde van de gemengde bedrijven op zandgrond gesteld op 90% van de arbeidsbehoefte.

De uitkomsten van de berekeningen zijn als volgt.

KOSTPRIJZEN PER EI BIJ EEN VERSCHILLENDE PLUIMVEEBEZETTING
Voorcalculatie 1961/62

Gemiddelde pluimveebezetting	Oostelijk zand- gebied en Utrecht	Zuidelijk zandgebied	Overige gebieden
400 leghennen	12,5 ct.	11,7 ct.	12,7 ct.
500 leghennen	12,3 ct.	11,5 ct.	12,4 ct.
600 leghennen	12,1 ct.	11,3 ct.	12,2 ct.

Bijlage II

THEORETISCHE BEREKENING VAN DE PRODUKTIEKOSTEN VOOR VERSCHILLENDE
CATEGORIEËN DIEREN EN HET NOODZAKELIJKE LEGPERCENTAGE IN RELATIE TOT
DE VOEDERPRIJS EN DE EIERPRIJS

In tabel 4 van hoofdstuk I zijn de produktiekosten vermeld per gemiddeld 100 aanwezige leghennen per jaar. In dit gemiddelde aantal van 100 leghennen zijn de kosten van verschillende categorieën dieren uitgedrukt, namelijk de opfok, de eerstelegshennen (5 maanden t/m 17 maanden) en de oudere leghennen.

In deze bijlage is een theoretische berekening gemaakt van de kosten per categorie dieren. Bij de begroting van deze kosten en opbrengsten is zo mogelijk gebruik gemaakt van de documentatiegegevens, die in hoofdstuk II en III zijn opgenomen.

A. Kosten per 100 opgefokte jonge hennen van 5 maanden oud

Bij de opstelling van de kosten is uitgegaan van de aankoop van 110 stuks eendagskuikens.

Aankoop kuikens 110 stuks à f.1,10	f. 121,-
Arbeidskosten 35 m.u. à f.2,40	" 84,-
Beloning voor bedrijfsleiding	" 10,-
Voederkosten: 1080 kg à f.36,60	" 395,-
Kosten hokken	" 14,-
Rente pluimveestapel à 4½%	" 8,-
Overige kosten	" 35,-
Brutokosten	f. 667,-
Opbrengsten	" 5,-
Nettokosten per 100 opgefokte jonge hennen	f. 662,-
Kostprijs per opgefokte jonge hen (afgerond)	f. 6,60

Bovenstaande kosten zijn uitgedrukt per 100 opgefokte jonge hennen bij een leeftijd van 5 maanden. Indien de kosten worden uitgedrukt per 100 aangekochte eendagskuikens dan moeten bovenvermelde kosten worden vermenigvuldigd met de factor $\frac{100}{110}$. Het aantal opgefokte jonge hennen bij een leeftijd van 5 maanden wordt dan 91.

B. Kosten per gemiddeld 100 eerstelegshennen van 5 maanden tot 17 maanden

Bij de opstelling van kosten en opbrengsten is uitgegaan van een beginaantal van 120 opgefokte jonge hennen bij een leeftijd van 5 maanden.

120 opgefokte jonge hennen van 5 maanden à f. 6,60	f. 792,-
Arbeidskosten 175 m.u. à f. 2,40	" 420,-
Beloning voor bedrijfsleiding	" 40,-
Voederkosten: mengvoeder 100 x 48,3 kg = 4830 kg	
4830 kg à f. 33,70 = f. 1628,-	
overige voedermidd. " 21,-	" 1649,-
Hokkosten, afrastering en uitloop	" 95,-
Rente pluimveestapel à 4½%	" 25,-
Overige kosten	" 45,-
Brutokosten per 100 eerstelegshennen	f. 3066,-
Opbrengsten: sterfte 13 st.	
selectie 44 st. à f. 2,50 = f. 110,-	
hennen van 17 maanden	
63 st. à f. 3,50 = f. 220,-	
overige opbrengsten f. 15,-	f. 345,-
Nettokosten per 100 eerstelegshennen	f. 2721,-
Eierproduktie per eerstelegshen 227 st.	
Kostprijs per ei:	
met inbegrip van arbeidsbeloning	12,0 ct.
zonder arbeidsbeloning	10,0 ct.
Kostprijs per kg eieren bij een eigewicht van 57 gram:	
met inbegrip van arbeidsbeloning	f. 2,10
zonder arbeidsbeloning	f. 1,75

Bovenstaande kosten en opbrengsten zijn uitgedrukt per 100 gemiddeld aanwezige eerstelegshennen. Indien wordt uitgegaan van een beginaantal van 100 opgefokte jonge hennen van 5 maanden, dan dienen kosten en opbrengsten te worden vermenigvuldigd met de factor $\frac{100}{120}$.

C. Kosten per gemiddeld 100 oudere hennen (ouder dan 17 maanden)

Bij de opstelling van kosten en opbrengsten is uitgegaan van een beginaantal van 240 oudere hennen bij een leeftijd van 17 maanden.

240 oudere hennen van 17 maanden à f. 3,50	f. 840,-
Arbeidskosten 175 m.u. à f. 2,40	" 420,-
Beloning voor bedrijfsleiding	" 40,-
Voederkosten: mengvoeder 100 x 43,8 kg = 4380 kg	
4380 kg à f. 33,70 = f. 1476,-	
overige voedermiddelen " 21,-	" 1497,-
Hokkosten, afrastering en uitloop	" 95,-
Rente pluimveestapel à 4½%	" 16,-
Overige kosten	" 45,-
Brutokosten per 100 oudere hennen	f. 2953,-
Opbrengsten: sterfte 26 st.	
selectie/verkoop	
214 st. à f. 2,50 = f. 536,-	
overige opbrengsten " 15,-	f. 551,-
Nettokosten per 100 oudere hennen	f. 2402,-
Eierproduktie per oudere hen 165 st.	
Kostprijs per ei:	
met inbegrip van arbeidsbeloning	14,6 ct.
zonder arbeidsbeloning	11,8 ct.
Kostprijs per kg eieren bij een eigewicht van 65 gram:	
met inbegrip van arbeidsbeloning	f. 2,24
zonder arbeidsbeloning	f. 1,81

D. Noodzakelijk legpercentage in relatie tot voederprijs en eierprijs

Uit het voorgaande blijkt, dat de kostprijs per ei van de oudere leghennen bij het aangehouden prijspeil ca. 2,5 ct. hoger ligt dan de kostprijs per ei van eerstelegshennen. De kostprijs per kg eieren verschilt door het hogere eigewicht slechts f. 0,14.

Wanneer hokruimte aanwezig is en de mogelijkheid verder ook bestaat de oudere leghennen langer aan te houden, dan kan de relatie tussen eierprijs en voederprijs en het legpercentage van de dieren een aanwijzing zijn de dieren op te ruimen of langer aan te houden. Het gaat er dan namelijk om of de dieren hun voederkosten nog opbrengen.

In het volgende voorbeeld is gebruik gemaakt van voedernormen die door ir. J.P. Cornelissen zijn gegeven in een inleiding op de jubileumvergadering van de N.P.F. in december 1961.

Bijvoorbeeld:

het onderhoudsvoer voor hennen van 2,4 kg lichaamsgewicht bedraagt 90,5 gram per dag of wel 9,05 kg per 100 hennen. Voor elke 10% 1) produktie wordt bij een eigewicht van 65 gram 7,5 gram voer per dier per dag gebruikt. Bij een voederprijs van f. 33,- kost het onderhoudsvoer per dag per 100 hennen f. 2,99. Bij 10% leg kost het produktievoer f.0,25. Bij een eierprijs van 11 ct./stuk brengen 10 eieren 10 x 11 ct. = f.1,10 op. De opbrengst eieren minus kosten produktievoer bedraagt dus f.0,85. Om het onderhoudsvoer te betalen moet dan het legpercentage $\frac{299}{85} \times 10\% = 35\%$ zijn.

Ter oriëntering is in onderstaande tabel een overzicht gegeven van de noodzakelijke legpercentages in relatie tot voederprijs en eierprijs voor hennen van omstreeks 2,4 kg lichaamsgewicht en gelegde eieren van omstreeks 65 gram.

NOODZAKELIJKE LEGPERCENTAGES BIJ VERSCHILLENDE VOEDERPRIJZEN EN EIERPRIJZEN

Eierprijs per stuk	Prijs van mengvoeder per 100 kg						
	30,-	31,-	32,-	33,-	34,-	35,-	36,-
10 ct.	35%	37%	38%	40%	41%	43%	45%
11 ct.	31%	32%	34%	35%	36%	38%	39%
12 ct.	28%	29%	30%	31%	33%	34%	35%
13 ct.	25%	26%	27%	28%	29%	31%	32%

1) 10 eieren per dag per 100 hennen.

GEMIDDELDE UITKOMSTEN VOLGENS DE BEDRIJFSBOEKHOUDINGEN
Boekjaren 1956/57 t/m 1960/61

Deze bijlage bevat een specificatie van de gemiddelde kosten en opbrengsten per hen op de L.E.I.-bedrijven over de boekjaren 1956/57 t/m 1960/61 (1 oktober t/m 30 september). Ter oriëntering is ook een overzicht gegeven van de procentuele samenstelling van de pluimveestapel. Hieruit blijkt de verhouding tussen het aantal eerstelegshennen (5 tot 17 maanden) en het aantal oudere hennen (ouder dan 17 maanden).

Verder wordt het volgende opgemerkt. Het is niet mogelijk de aangewende arbeid voor de pluimveehouderij op de verschillende bedrijven nauwkeurig te meten. De arbeidskosten zijn daarom niet opgenomen in het bijgaande resultatenoverzicht. Als vergelijkingsmaatstaf voor de uitkomsten van de pluimveehouderij is het arbeidsinkomen per hen vermeld. Dit bedrag geeft aan de totale beloning voor de aangewende arbeid.

Bijlage IIIa

GEMIDDELDE UITKOMSTEN PER HEN IN HET OOSTELIJK ZANDGEBIED EN UTRECHT
(nacalculaties 1956/57 t/m 1960/61)

	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61	
I. Algemene gegevens						
a. Aantal bedrijven	83	78	78	75	91	
b. Gemiddeld aantal leghennen per bedrijf (afgerond)	265	260	315	340	390	
c. Samenstelling pluimveestapel in procenten:						
eerstelegshennen	85%	79%	85%	85%	80%	
oudere hennen	15%	21%	15%	15%	20%	
II. Kosten en opbrengsten per hen						
a. Opbrengsten	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	
Opbrengst eieren	24,93	27,14	23,55	24,08	24,69	
Verkocht pluimvee en aanwas	3,61	6,22	5,86	3,49	3,94	
Waarde mest e.a.	0,17	0,19	0,18	0,17	0,23	
Totaal opbrengsten	28,71	33,55	29,59	27,74	28,86	
b. Kosten						
Voederkosten	21,01	21,62	20,93	19,45	18,97	
Kosten kuikens	1,59	2,06	2,40	1,76	1,57	
Kosten hokken, afrastering en uitloop	1,09	1,13	1,08	0,93	0,95	
Rente pluimveestapel	0,37	0,40	0,38	0,36	0,36	
Kosten dierenarts	0,07	0,08	0,08	0,09	0,09	
Strooisel	0,20	0,24	0,24	0,19	0,29	
Elektriciteit, brandstof en waterleiding	0,27	0,33	0,26	0,24	0,27	
Kosten kleingereedschap	0,04	0,07	0,08	0,09	0,11	
Diverse kosten	0,05	0,05	0,04	0,03	0,04	
Totaal kosten (zonder arbeidskosten)	24,69	25,98	25,49	23,14	22,65	
III. Resultaten						
a. Per hen						
Arbeidsinkomen	gld.	4,02	7,57	4,10	4,60	6,21
Eierproduktie	stuks	207	206	213	213	210
b. Per 100 eieren						
Opbrengstprijis	gld.	12,04	13,17	11,06	11,31	11,76
Nettokosten						
(zonder arbeid)	gld.	10,14	9,50	9,13	9,15	8,80
Arbeidsinkomen	gld.	1,90	3,67	1,93	2,16	2,96

Bijlage IIIb

GEMIDDELDE UITKOMSTEN PER HEN IN HET ZUIDELIJK ZANDGEBIED
(nacalculatie 1956/57 t/m 1960/61)

	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61	
I. Algemene gegevens						
a. Aantal bedrijven	43	41	49	51	46	
b. Gemiddeld aantal leghennen per bedrijf (afgerond)	290	325	350	400	510	
c. Samenstelling pluimveestapel in procenten:						
eerstelegshennen	86%	82%	84%	82%	82%	
oudere hennen	14%	18%	16%	18%	18%	
II. Kosten en opbrengsten per hen						
	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	
a. <u>Opbrengsten</u>						
Opbrengst eieren	25,97	28,61	23,46	24,77	24,74	
Verkocht pluimvee en aanwas	4,20	4,49	4,79	3,38	4,09	
Waarde mest e.a.	0,15	0,15	0,15	0,15	0,16	
Totaal opbrengsten	30,32	33,25	28,40	28,30	28,99	
b. <u>Kosten</u>						
Voederkosten	20,10	19,60	18,99	17,95	17,70	
Kosten kuikens	1,77	1,67	1,89	1,51	1,70	
Kosten hokken, afrastering en uitloop	1,14	1,09	1,09	0,94	0,95	
Rente pluimveestapel	0,38	0,39	0,37	0,36	0,37	
Kosten dierenarts	0,10	0,12	0,12	0,14	0,17	
Strooisel	0,20	0,20	0,21	0,26	0,28	
Elektriciteit, brandstof en waterleiding	0,27	0,28	0,28	0,26	0,29	
Kosten kleingereedschap	0,05	0,09	0,10	0,13	0,15	
Diverse kosten	0,09	0,07	0,06	0,06	0,06	
Totaal kosten (zonder arbeidskosten)	24,10	23,51	23,11	21,61	21,67	
III. Resultaten						
a. <u>Per hen</u>						
Arbeidsinkomen	gld.	6,22	9,74	5,29	6,69	7,32
Eierproduktie	stuks	218	223	218	222	214
b. <u>Per 100 eieren</u>						
Opbrengstprijis	gld.	11,91	12,83	10,76	11,16	11,56
Nettokosten (zonder arbeid)	gld.	9,06	8,46	8,33	8,14	8,14
Arbeidsinkomen	gld.	2,85	4,37	2,43	3,02	3,42

Bijlage IIIc

GEMIDDELDE UITKOMSTEN PER HEN IN DE OVERIGE GEBIEDEN
(nacalculaties 1956/57 t/m 1960/61)

	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61	
I. <u>Algemene gegevens</u>						
a. Aantal bedrijven	43	47	40	50	50	
b. Gemiddeld aantal leghennen per bedrijf (afgerond)	410	420	320	340	400	
c. Samenstelling pluimveestapel in procenten:						
eerstelegshennen	78%	81%	84%	84%	80%	
oudere hennen	22%	19%	16%	16%	20%	
II. <u>Kosten en opbrengsten per hen</u>						
	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	
a. <u>Opbrengsten</u>						
Opbrengst eieren	24,82	28,53	24,29	25,23	25,83	
Verkocht pluimvee en aanwas	5,54	5,31	5,36	3,20	4,92	
Waarde mest e.a.	0,15	0,16	0,15	0,15	0,15	
Totaal opbrengsten	30,51	34,00	29,80	28,58	30,90	
b. <u>Kosten</u>						
Voederkosten	22,19	21,56	21,01	19,82	20,32	
Kosten kuikens	1,93	1,70	2,30	1,55	1,85	
Kosten hokken, afrastering en uitloop	1,45	1,37	1,22	1,16	1,11	
Rente pluimveestapel	0,39	0,38	0,38	0,35	0,36	
Kosten dierenarts	0,07	0,07	0,15	0,07	0,10	
Strooisel	0,24	0,21	0,24	0,19	0,28	
Elektriciteit, brandstof en waterleiding	0,38	0,40	0,34	0,31	0,32	
Kosten kleingereedschap	0,06	0,08	0,08	0,09	0,11	
Diverse kosten	0,09	0,13	0,10	0,09	0,07	
Totaal kosten (zonder arbeidskosten)	26,80	25,90	25,82	23,63	24,52	
III. <u>Resultaten</u>						
a. <u>Per hen</u>						
Arbeidsinkomen	gld.	3,71	8,10	3,98	4,95	6,38
Eierproduktie	stuks	204	214	216	220	215
b. <u>Per 100 eieren</u>						
Opbrengstprijz	gld.	12,17	13,33	11,25	11,47	12,01
Nettokosten (zonder arbeid)	gld.	10,35	9,55	9,40	9,22	9,04
Arbeidsinkomen	gld.	1,82	3,78	1,85	2,25	2,97

VERLOOP VAN DE PLUIMVEESTAPEL

	Oostelijk zandgebied en Utrecht		Zuidelijk zandgebied		Overige gebieden	
	selectie en sterfte in % van beginnaantal	gem. aantal mnd. op het 1) bedr.	selectie en sterfte in % van beginnaantal	gem. aantal mnd. op het 1) bedr.	selectie en sterfte in % van beginnaantal	gem. aantal mnd. op het 1) bedr.
Eerstelegshennen:						
a. ca. 8 mnd. tot 17 maanden						
boekjaar 1956/57	55 (.)	7,5	48 (.)	7,5	50 (.)	7,6
" 1957/58	50 (.)	7,7	45 (.)	7,7	43 (.)	7,4
" 1958/59	50 (43)	7,8	49 (41)	7,6	46 (39)	8,0
" 1959/60	47 (38)	8,1	46 (38)	7,5	43 (35)	8,4
" 1960/61	40 (30)	8,2	37 (29)	7,9	44 (36)	8,6
voorcalc. 1961/62	45 (37)	8,0	45 (37)	7,7	45 (37)	8,2
b. opfok van 5 tot ca. 8 maanden						
boekjaar 1956/57	7 (.)	2,7	5 (.)	2,6	6 (.)	2,5
" 1957/58	7 (.)	2,4	6 (.)	2,5	7 (.)	2,6
" 1958/59	8 (4)	2,3	8 (3)	2,7	7 (4)	2,2
" 1959/60	6 (3)	2,1	7 (3)	2,6	5 (2)	2,0
" 1960/61	7 (3)	2,5	9 (5)	2,9	5 (2)	2,2
voorcalc. 1961/62	7 (3)	2,4	8 (4)	2,7	6 (3)	2,2
Oudere hennen:						
a. ca. 20 maanden tot verkoop/sterfte						
boekjaar 1956/57	99 (.)	3,1	100 (.)	2,4	96 (.)	4,5
" 1957/58	98 (.)	3,8	100 (.)	2,0	98 (.)	2,7
" 1958/59	99 (94)	2,8	100 (96)	2,6	100 (96)	3,9
" 1959/60	97 (91)	2,9	94 (89)	3,1	98 (93)	3,4
" 1960/61	98 (92)	3,3	100 (96)	2,3	96 (91)	3,8
voorcalc. 1961/62	100 (95)	3,0	100 (95)	2,5	100 (95)	3,4
b. van 17 tot ca. 20 maanden						
boekjaar 1956/57	26 (.)	1,8	26 (.)	2,1	18 (.)	2,0
" 1957/58	25 (.)	2,1	20 (.)	2,3	36 (.)	2,3
" 1958/59	38 (35)	2,1	37 (34)	2,3	27 (25)	1,8
" 1959/60	22 (20)	1,9	21 (18)	2,5	22 (20)	1,9
" 1960/61	23 (21)	1,8	18 (15)	2,2	30 (27)	1,8
voorcalc. 1961/62	25 (23)	1,9	22 (19)	2,3	28 (25)	1,9

1) Dit heeft betrekking op het beginnaantal hennen van de verschillende categorieën.

De tussen haakjes geplaatste percentages hebben betrekking op verkochte (geselecteerde) hennen.

Bijlage V

OPFOKRESULTATEN MET GESEXTE KUIKENS TOT 5 MAANDEN
(selectie en sterfte in % van het beginaantal)

	1e mnd.	2e mnd.	3e mnd.	4e mnd.	5e mnd.	Totaal	Waarvan	
							ge- storven	ver- kocht
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>								
Boekjaar 1956/57	4,6	1,5	1,6	1,5	2,1	11,3	7,3	4,0
" 1957/58	3,7	1,4	1,1	1,3	1,5	9,0	6,6	2,4
" 1958/59	4,0	1,4	1,9	1,6	2,1	11,0	8,1	2,9
" 1959/60	3,2	1,8	1,4	1,5	2,2	10,3	6,9	3,4
" 1960/61	3,3	1,6	1,4	1,2	1,5	9,0	8,1	0,9
Voorcalc. 1961/62	3,5	1,6	1,5	1,4	2,-	10,-	7,5	2,5
<u>Zuidelijk zandgebied</u>								
Boekjaar 1956/57	3,1	1,4	1,4	1,8	2,4	10,1	7,1	3,0
" 1957/58	3,5	1,7	1,7	1,4	1,5	9,8	7,4	2,4
" 1958/59	3,1	1,5	1,4	1,4	1,3	8,7	6,8	1,9
" 1959/60	2,2	2,8	1,4	1,1	1,8	9,3	5,4	3,9
" 1960/61	2,2	1,4	1,4	1,2	1,3	7,5	5,8	1,7
Voorcalc. 1961/62	2,5	2,-	1,5	1,4	1,6	9,-	6,5	2,5
<u>Overige gebieden</u>								
Boekjaar 1956/57	2,5	1,7	1,6	1,4	2,0	9,2	5,5	3,7
" 1957/58	4,8	1,4	1,3	1,5	2,2	11,2	7,2	4,0
" 1958/59	2,6	1,6	1,6	1,1	1,4	8,3	5,9	2,4
" 1959/60	2,5	2,2	1,9	2,6	1,9	11,1	6,3	4,8
" 1960/61	2,7	1,7	1,6	1,1	1,5	8,6	6,2	2,4
Voorcalc. 1961/62	2,5	1,8	1,5	1,5	1,7	9,-	6,5	2,5

Bijlage VI

AANTAL OMGEREKENDE KUIKENS PER GEMIDDELD 100 HENNEN PER JAAR
Voorcalculatie 1961/62

	Aantal kuikens	Verhoudings- getallen	Aantal omgerekende kuikens
<u>Oostelijk zandgebied en Utrecht</u>			
Aantal gesexede eendagskuikens	111,-		
Uitval 0-1 mnd. 3,5% van 111	4,-	-	-
" 1-2 mnd. 1,6% van 111	2,-	8	0,16
" 2-3 mnd. 1,5% van 111	1,5	23	0,35
" 3-4 mnd. 1,4% van 111	1,5	43	0,65
" 4-5 mnd. 2,0% van 111	2,-	70	1,40
Grootgebracht 90,0% van 111	100,-	100	100,-
Totaal (afgerond)			103,-
<u>Zuidelijk zandgebied</u>			
Aantal gesexede eendagskuikens	110,-		
Uitval 0-1 mnd. 2,5% van 110	3,-	-	-
" 1-2 mnd. 2,0% van 110	2,-	8	0,16
" 2-3 mnd. 1,5% van 110	1,5	23	0,35
" 3-4 mnd. 1,4% van 110	1,5	43	0,65
" 4-5 mnd. 1,6% van 110	2,-	70	1,40
Grootgebracht 91,0% van 110	100,-	100	100,-
Totaal (afgerond)			103,-
<u>Overige gebieden</u>			
Aantal gesexede eendagskuikens	109,-		
Uitval 0-1 mnd. 2,5% van 109	3,-	-	-
" 1-2 mnd. 1,8% van 109	2,-	8	0,16
" 2-3 mnd. 1,5% van 109	1,5	23	0,35
" 3-4 mnd. 1,5% van 109	1,5	43	0,65
" 4-5 mnd. 1,7% van 109	2,-	70	1,40
Grootgebracht 91,0% van 109	99,-	100	99,-
Totaal (afgerond)			102,-